

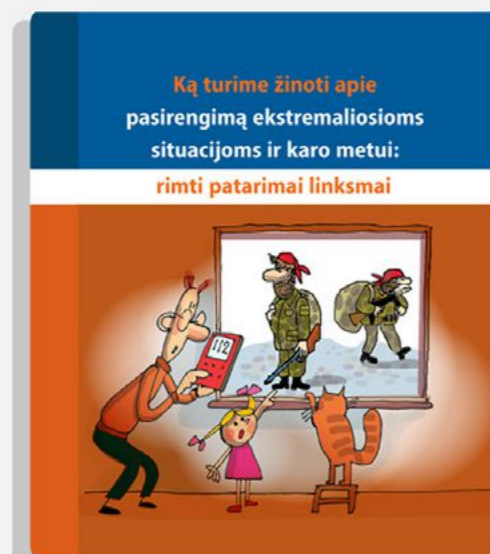
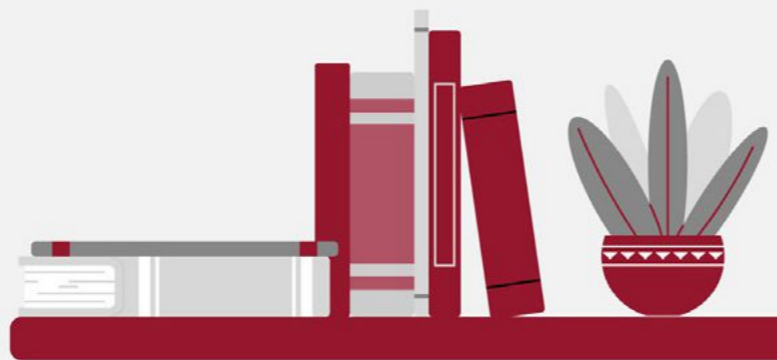
TRIMITAS

**KAITRI
ŠAULIŲ VASARA:**
pratybos, stovyklos,
šaudyklos

9771392475004

1,99 €

Išmokime svarbias pamokas ir būkime pasiruošę dienai X:
www.svarbiospamokos.lt

2024 M. NR. 8 (1388)
TIRAŽAS 1000 EGZ.

©„TRIMITAS“, 2024
LEIDINIO INDEKSAS 5291.
ISSN 1392-4753

LIETUVOS ŠAULIŲ ŽURNALAS

TRIMITAS

ŠIAME NUMERYJE:

2 LŠS KRONIKA

ŽALGIRIO STOVYKLA / VALDAS KILPYS

12 Jaunųjų šaulių tarptautinė stovykla „Žalgiris 2024“

IŠMOKTOS PAMOKOS / GABRIELIUS E. KLIMENKA, EDUARDAS KLIMENKA

14 Kaip paruošti gyvūną ekstremaliai situacijai

IŠSISEK IR PASIKABINK

18 Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje

IŠ FRONTO / VALDAS KILPYS

20 Ukrainos karas. Dvi granatos ir gana. 3 dalis.

IŠEIVIJA / VILMA KAVA

22 Po ketvirčio amžiaus – į Lietuvą

JUBILIEJUS / STASYS IGNATAVIČIUS

24 Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė Čikagoje mini 70 m. jubiliejų

IŽVALGOS / LAISVĖ RADZEVIČIENĖ

26 Historikas Valdas Rakutis: „Taikoje galvojame apie karą, o kare kaunamės dėl vienintelio tikslo – taikos.“

SAJA / KORNELIJA ŽILIONYTĖ

30 Modernus lyderis – idealistinis konceptas ar visuomenės brendimas?

JAUNIEJI ŠAULIAI / GERTRŪDA ŠITKAUSKAITĖ

34 Jaunieji šauliai Jungtinėje Karalystėje: šventiniai kostiumai ir uniformos

Išleidžiamas paskutinę kiekvieno mėnesio savaitę.

Kasdienes naujienas apie Lietuvos šaulių sąjungą skaitykite oficialiame tinklalapyje www.sauliusajunga.lt

Lietuvos šaulių sąjunga

VYR. REDAKTORIUS Vytautas Radzevičius
KALBOS REDAKTORĖ Sandra Balžekaitė
KORESPONDENTAS Valdas Kilpys
DIZAINAS Greta Janutytė,
Paulius Budrikis (CRITICAL)

VIRŠELIO NUOTRAUKA: Vilniaus Karaliaus Mindaugo 10-osios rinktinės 1015-osios Mato Šalčiaus Mokomosios kuopos 9 ir 10 būrių instruktorės Jonė, Austėja, Ona, Valdonė tobulina šaudymo įgūdžius. Nuotrauka – Viganto Ovadnevo, Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Mato Šalčiaus 1015-osios šaulių mokomosios kuopos 9 būrio vadas.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

Žilvinas Neliubšys / CV narys
Aurimas Navikas / CV narys
Augustas Žukauskas / CV narys
Aušra Garnienė / LŠS komunikacijos skyriaus vedėja
Gabriėlius E. Klimenka / šaulys
Gertrūda Šitkauskaitė / neformaliojo švietimo mokytoja
Irena Šalaviejiėnė / išeivijos šaulė

Autorių dėmesiui – medžiagų kitam numeriui laukiame iki einamojo mėnesio 10 dienos imtinai!

SPAUSDINO UAB „JUDEX SPAUDA“

Europos pr. 96C, LT-46351, Kaunas
Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvej.

LEIDĖJAS: Lietuvos šaulių sąjunga
[FACEBOOK.COM/SAULIUSAJUNGA.LT](https://facebook.com/sauliusajunga)

ADRESAS: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva.
EL. P. redakcija@sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių nuomone. Rankraščiai negrąžinami ir nerecenzuojami.

SUTARTA DĖL BENDRADARBIAVIMO

1

Lietuvos šaulių sąjunga ir akcinė bendrovė „Detonas“ pradėjo bendradarbiavimą valstybės gynybos srityje. Sutartį pasirašė AB „Detonas“ vadovas Vaidas Zubavičius ir LŠS vadas pulkininkas leitenantas Linas Idzelis.

Akcinė bendrovė „Detonas“ savo veiklą pradėjo 1959 metais.

Šiuo metu įmonėje yra 3 padaliniai, kurie atlieka sprogmenų gamybos, sprogdinimo, gręžimo, statinių griovimo darbus. x

KYBARTUOSE ATKURTA ŠAULIŲ KUOPA

Kybartuose atkurta Šaulių kuopa. Naujuoju Lietuvos šaulių sąjungos Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės Kybartų 402-sios kuopos vadu paskirtas Tomas Žvirblis.

Suvalkijos šaulius atkūrus Kybartų kuopą pasveikino Savivaldybės vadovai, kurie dėkojo šauliams už jų indėlį prisidedant prie valstybės saugumo užtikrinimo, pilietiškumo puoselėjimą bei aktyvų dalyvavimą renginiuose. Taip pat pasidžiaugė, kad Kybartų šauliai turės patalpas, kuriose galės vystyti veiklą.

Vilkaviškio rajono savivaldybės nuotrauka.

ĮGŪDŽIAI PRIE VAIRO

Trečius metus Lietuvos šaulių sąjungos Vakarų (jūros) šaulių 3-ioji rinktinė kartu su Lietuvos jaunimo vairavimo akademija „Aurum 1006 km“ lenktynių teritorijoje vykdė socialinį projektą-stovyklą „Aurum 1006 km jaunimas“.

Jaunieji vairuotojai susipažino su jaunųjų šaulių kasdienybe ir veikla, o jaunieji šauliai ragavo šturmanų duonos slalomo, drago, automobilių orientavimosi rungtyse.

„Ekipažai buvo sudaryti iš vairuotojo, kuris vairuoja mažą mašiniuką, ir jaunųjų šaulių, kurie užėmė šturmanų ir pagalbininkų pozicijas. Pagrindinės lenktynių trasos apšildymas, slalomas, dragas – įspūdžių jaunimui netrūko, ypač važiuojant automobilių orientavimosi rungtyse, kur svarbus ne tik greitis, bet ir atliktos užduotys lenktynių rėmėjų parduotuvėse ir kitose vietose“, – įspūdžiais dalijasi vienas iš šios stovyklos iniciatorių bei vadovų Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės neformalaus švietimo mokytojas Šarūnas Vaičiulis.

Taikliojo šaulio varžybose ir jaunieji šauliai, ir Lietuvos jaunimo vairavimo akademijos stovyklautojai išbandė akies ir rankos taiklumą šaudydami pneumatinius šautuvais. Ištvėrė, sumanumo ir fizinio pasirengimo išbandymu tapo šauliškas kliūčių ruožas. x

KAI BŪRYS TAMPA KUMŠČIU

Bazinio šaulio įgūdžių kurso baigiamosios pratybos – tai visų per pusmetį (neretai ir ilgiau) įgytų žinių patikrinimas: skirtingi žmonės su skirtinga gyvenimiška patirtimi, su skirtingomis profesijomis ir skirtingu fiziniu pajėgumu per šį laikotarpį tampa tarsi šeima.

Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-oji rinktinė Vilniaus 1015-osios Mato Šalčiaus šaulių mokomosios kuopos 2 būrio vadovas Mindaugas Kulbokas pastebi, kad vieniems sekasi lengviau vieni dalykai, kitų įgudimas pasireiškia kitose veiklose, bet po BŠJK vertinamųjų lauko taktinių pratybų visi jaučiasi būryje tarsi kumštis: „Pasidalyti paskutiniu gurkšniu vandens, padėti morališkai, kai jau atrodo, kad nebegali, ir svarbiausia turėti pasiryžimo ginti Tėvynę iki paskutinio atodūsiu.“ x

TRADICIJA

Ariogaloje, Dubysos slėnyje, vyko tradicinis Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir Laisvės kovų dalyvių sąskrydis „Su Lietuva širdy“. Kaip ir kasmet – sąskrydyje talkino ir organizacijos veiklas pristatė ir šauliai. x

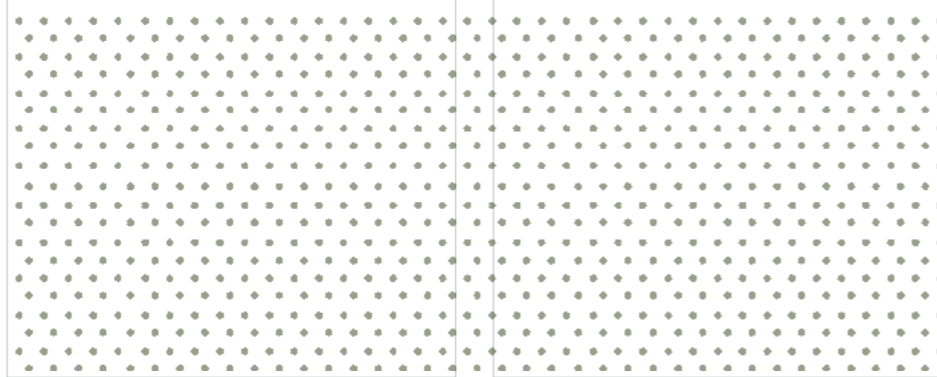

ŠAULIAI ŽENGLIA KARININKŲ KELIU

Lietuvos karo akademijoje prasidėjo nauji mokslo metai. Iš beveik 100 naujokų, kurie pasirinko karininko kelią, beveik trečdalis – jaunieji šauliai. „Ypač didžiuojamės, kad šiais metais sulaukėme gausaus būrio Lietuvos šaulių sąjungos jaunųjų šaulių. Šie jaunuoliai jau dabar demonstruoja išskirtinę motyvaciją ir pasirengimą tapti tikrais Lietuvos kariuomenės lyderiais“, – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija.

Eimanto Genio nuotraukos. x

ŠAULIŲ IR SAVANORIŲ PRATYBOS

Ivyko bendros Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šaulių ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės karių savanorių pratybos.

Pagrindinės užduotys šauliams – 3 strateginių objektų apsauga, kontrolės postas, žvalgybinės užduotys, kovos patruliai, dominavimas teritorijoje.

„Pratybų eiga buvo nenuspėjama, nors ir planuota. Šauliai gavo išskirtinę progą pasimokyti, kaip vyksta transportavimas sraigtasparniu, sulipimas, sužeistųjų gabenimas, – pasakoja rinktinės atstovai. – Gautų patirčių tokiose pratybose visada yra daug, ir jos be galo naudingos. Patirtys išlieka ilgam, sąveika tarp LŠS ir KASP pajėgų stiprėja visais lygmenimis.“ x

SVARBIOS PAMOKOS

Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šauliai dalijosi praktinėmis žiniomis beveik 12 valandų trukusiuose mokymuose instruktoriams (dauguma šaulių), kurie nuo rugsėjo mėnesio pradės vesti Pilietinio pasipriešinimo įgūdžių modulį (PPM2) visuomenei.

Šių mokymų tikslas – suvienodinti instruktorių žinias ir įgūdžių lygį, pasidalyti patirtimi ir aktualiais klausimais. Pagrindinės temos:

Pirmoji pagalba: kraujavimo stabdymas, lūžio įmobilizavimas ir hipotermija.

Pilietinio pasipriešinimo baziniai dalykai, remiantis ukrainiečių patirtimi.

Šeimos ir asmeninis paruošimas karinei krizei, evakuacijos krepšys ir plano sudarymas.

Apkasų žvakių liejimas, maskuojančių tinklų pyrimas.

Mokymuose dalyvavo beveik 70 būsimų instruktorių – absoliuti dauguma šaulių iš skirtingų rinktinių, taip pat nevyriausybinų organizacijų bei Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie KAM atstovai. x

+ **Mokymai visuomenei prasideda nuo rugsėjo mėnesio, bet registracija jau startavo. Kviečiame registruotis savo mieste – www.svarbiospamokos.lt**

PETYS PETIN SU NAUJAIS GINKLAIS

Lietuvos šaulių sąjungos Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-ojoje rinktinėje įvyko lauko taktinės pratybos, kurių tikslas – treniruoti rinktinės šaulius šalies gynybai ir užduotims taikos metu.

Šių pratybų metu šauliai išbandė naujai priskirtus G36 ginklus, tobulino individualius įgūdžius, praktikavosi įrengti patikros postus, saugoti objektus, prisiminė taktinės medicinos ir sužeistųjų evakuacijos žinias. „Pirmosios pratybos komendantinių ir kovinių vienetų sudėtyje naudojant naują ginkluotę niekada nebūna lengvos, bet šauliai visada pasižymėjo išskirtiniu ryžtu ir noru mokytis bei tobulėti. Tobulėti vietos dar yra, bet darbo kaip vieneto dirbant petys į petį pradžia puiki“, – sakė Algirdas Šaumanas, Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės Molėtų 906-osios kuopos vadas.

Orintos Šimonėlytės nuotraukos. x

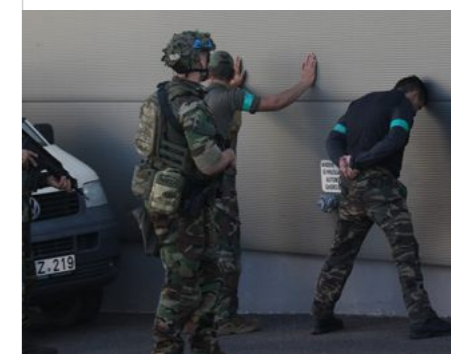
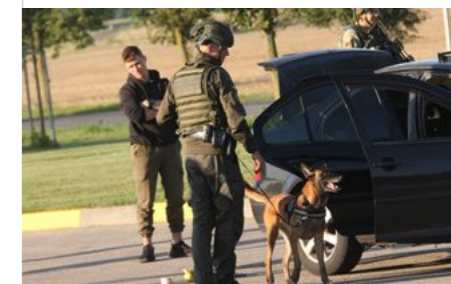
ŠAULIAI DALYVAVO LIETUVOS KARIUOMENĖS PRATYBOSE „KARALIAUS KIRTIS 2024“

Šauliai į Lietuvos kariuomenės pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ Karaliaus Mindaugo husarų bataliono organizuojamas pratybas įsitraukė naktį iš rugpjūčio 1-osios į rugpjūčio 2-ąją.

Aktyvuoti šauliai kartu su Karaliaus Mindaugo husarų bataliono kariais, VSAT ir VST pareigūnais įrengė patikros postus miesto priegose, siekdami sustabdyti „priešiškų“ pajėgų patekimą į miestą. Vėliau šauliams patikėta miesto komendantūros apsauga, patruliavimas mieste bei įvairių konfliktinių situacijų sprendimas.

Pratybų metų buvo vykdomas ir komendantūros štabo perdisklokavimas, žvalgybiniai bei priešo naikavimo veiksmai.

Lietuvos šaulių sąjungos Alfonso Smetonos šaulių (Panevėžio apskr.) 5-osios rinktinės nuotraukos. x

POVANDENINIAI ŠAULIAI

Platelių ežere vyko Lietuvos šaulių sąjungos Vakarų (jūros) šaulių 3-osios rinktinės mokomosios jūrinės kuopos povandeninių plaukikų povandeninio nardymo pratybos, kurių metu šauliai orientuojasi po vandeniu dienos ir nakties metu, naudodami taktines orientacines lentas. Tobulinami įgūdžiai suteikiant pagalbą narui vandenyje, vykdomos dingusio nario paieškos užduotys.

„Naujausi konfliktai rodo, kad šios srities specialistai ypač reikalingi prižiūrint vandens dronus, vykdant prasiskverbimo per vandens takus operacijas, vandens minų išminavimo darbus, įsilaipinimo iš vandens į krantinę operacijas, žmonių gelbėjimo ir kitas užduotis“, – sakė Lietuvos šaulių sąjungos Mokymų ir nekinetinių operacijų centro metodininkas dim. kpt. lt. Valerijus Krisikaitis.

Rugsėjo mėnesį Priekulėje prie Minijos upės bus organizuojamas vandens kliūčių įveikimo kursas šauliams iš visų rinktinių. x

ŠAULIŠKOS STOVYKLOS JAUNIMUI NUO LIETUVOS IKI JAV

Baigėsi šauliškų vasaros stovyklų sezonas, kuris šiais metais išsiskyrė ne tik rekordiniu dalyvių skaičiumi, užsieniečių gausa, bet ir perlipo Lietuvos sienas – Jungtinėse Amerikos Valstijose surengta pirmoji per visą istoriją šauliška stovykla lietuvių kilmės jaunuoliams.

„Stiprėjanti Šaulių sąjungos padalinių veikla užsienyje apima ir jaunimo įtraukimą, todėl sulaukėme lietuvių kilmės vaikų iš visos Europos ir net JAV. Patys vykome padėti suorganizuoti ir praveisti pirmąją stovyklą už Atlanto. Be to, išsiplėtė ir kasmetės tarptautinės stovyklos „Žalgiris“ geografija“, – pasakoja Lietuvos šaulių sąjungos Pilietinio ugdymo skyriaus vedėja Sandra Vasiliauskienė.

Lietuvos šaulių sąjungos organizuotose stovyklose šiais metais vasarėjo apie 5,5 tūkst. vaikų ir jaunuolių. Aktyviai jaunųjų šaulių stovyklose dalyvavo ir užsienyje veikiančių Šaulių sąjungos padalinių narių vaikai. Dažnam jų tai buvo puiki galimybė pažinti savo kraštą ir pagerinti lietuvių kalbos žinias. x

ANTRIEJI VADŲ KURSAI

Startavo antrasis Lietuvos šaulių sąjungos Šaulių būrio vado kursas, kurį organizuoja LŠS Mokymų ir nekinetinių operacijų centras.

Šis kursas trunka net 17 savaičių ir suskirstytas į tris etapus, atsižvelgiant į tai, kad šauliai yra civiliai ir šauliškai veiklai dažniausiai gali skirti vakarus, savaitgalius ar atostogas.

1 etapas. Savarankiškas mokymasis: teorinės žinios įgijamos mokantis nuotoliniu būdu, naudojant nuotolinio mokymo portalą.

2 etapas. Pratybos: įsisavinus visus mokomuosius dalykus, baigiantis kursui, prieš kvalifikacinį egzaminą, organizuojamos 5 dienų operacijų planavimo ir mūšio įgūdžių pratybos. Jų metu praktiškai įtvirtinamos įgytos esminės taktikos žinios, reikalingos šaulių būrio vadui. Pratybos vedamos klasėje ir vietovėje.

3 etapas. Kvalifikacinis egzaminas: kursantų profesinėms kompetencijoms, įgytoms studijuojant mokomuosius dalykus profesinei kvalifikacijai įgyti, nustatyti organizuojamas kvalifikacinis egzaminas. Jis organizuojamas paskutinę kurso savaitę, įsisavinus visas temas ir jam pasiruošus. Kvalifikacinį egzaminą sudaro dvi dalys: testas ir praktinė užduotis.

Antrajame Šaulių būrio vado kurse dalyvauja 30 šaulių iš aštuonių Šaulių sąjungos rinktinių. Tai jau vykdančys būrio vado pareigas arba numatyti į šias pareigas šauliai. x

PAGERBTAS DIDVYRIS

Vilniuje paminėtos 33-iosios Artūro Sakalausko žūties metinės – Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šauliai prie paminklinio akmens atidavė pagarbą didvyriui dalyvaudami iškilmingoje pagerbimo ceremonijoje.

1991-ųjų rugpjūčio 19 dieną A. Sakalauskas kartu su Alytaus rinktinės savanoriais atvyko į Vilnių ginti Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo rūmų. Rugpjūčio 21 dienos vakarą Aukščiausiosios Tarybos rūmų priegose įvyko Lietuvos savanorių susirėmimas su Sovietų Sąjungos armijos specialiosios paskirties dalinio kariais, kurie automobiliu įsiveržė į parlamento gynėjų saugomą teritoriją prie pirmojo posto A. Goštauto gatvėje. A. Sakalauskas buvo nušautas susirėmime. x

LŠS PARAMOS UKRAINAI GRUPĖ

LŠS paramos Ukrainai grupė grįžo po dar vienos iš daugelio nenutrūkančių kelionių į Ukrainą.

Nuvežta 150 FPV dronų, kuriuos perdavė „RSI Europe“, šauliai iš Liuksemburgo ir Robertas Petrauskas.

Išbandyti keli dronai su Lietuvoje surinktais varikliais ir skrydžio kontroleriais – šie kokybės testą perėjo, tad kelias „Achilles“ brigadai Charkivo srityje.

Hospitalieriams nuvežta ilgai negendančių maisto produktų, o karo ligoninėi Dniepre – guminės pirštinės, kurių medikai prašė darbui su žuvusiais kariais (parėmė „Maxima LT“ ir „Manjana“).

Kramatorske dirbantiems ukrainiečiams medikams perduoti šaulių dovanoti ir labai reikalingi kompiuteriai bei spausdintuvai, 33-iajai brigadai paliktas VW transporteris.

Zaporizėje Ukrainos policijos atstovams paliktos testuoti lietuvių kurtos naujos ryšio priemonės: atsiliepimai – puikūs.

Šį kartą į kelionę vyko ir Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. ltn. Linas Idzelis su komanda – tikslas ne tik parama broliams ukrainiečiams, bet ir maksimaliai perimti kariaujančios Ukrainos patirtį.

„Ukrainos karo vadai sako tiesiai – ruoškite visuomenę: kuo daugiau kursų civiliams, pasitikėjimo kariuomene stiprinimas ir patriotizmo ugdymas, – pasakoja plk. ltn. Linas Idzelis. – O kalbant apie situaciją fronte, ji labai dinamiška. Pavyzdžiui, dėl plataus įvairių tipų dronų, o ypač dronų kamikadžių, taikymo kare yra stipriai apribotas judėjimas mūšio lauke. Padalinių keitimas pozicijose ir jų aprūpinimas tapo pagrindiniu iššūkiu. Bet koks judėjimas dienos metu yra savižudiška misija. Todėl daug operacijų persikelia į tamsų paros metą. Vadaviečių, sandėlių, pozicijų įrengimas yra įmanomas tik po žeme. Vyksta technologinis, o ypač dažnių, karas.“ Šios kelionės metu LŠS komanda lankėsi Ukrainos pajėgose, mokymų centre ir įvairiuose padaliniuose bei vadavietėse. Planuose mokymai šauliams, remiantis naujausia ukrainiečių patirtimi. x

Nesustokime – kartu iki pergalės.

**LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA
AB SWEDBANK
LT16 7300 0101 4629 4586
Paskirtis: Parama**

BENDROSE KARIŲ IR ŠAULIŲ PRATYBOSE VIDURIO LIETUVOJE – BEPRECEDENTĖ BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ INTEGRACIJA

Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šauliai dalyvavo Lietuvos kariuomenės Pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo pėstininkų bataliono organizuotose vertinamosiose lauko taktikos pratybose „Aršus Vilkas 2024 – 2“.

Tai buvo pirmosios šiemet tokio pobūdžio pratybos, kuriose didžiulis dėmesys skirtas visaverčiam įvairių tipų bepiločių orlaivių panaudojimui vykdant žvalgybos, taikinių aptikimo, identifikavimo, naikinimo bei ugnies koregavimo užduotis.

Jonavos, Kėdainių ir Kaišiadorių rajonuose priskirtus uždavinius atliko daugiau nei dvi dešimtys šaulių bepiločių orlaivių operatorių komandų, kurios pratybų metu buvo integruotos skirtingų lygių padalinių uždavinių vykdymui – nuo paramos pėstininkų skyriams iki informacijos perdavimo bataliono lygmens vadavietei. Tokios apimties integracija Lietuvoje suorganizuota pirmą kartą.

„Noriu šauliams nuoširdžiai padėkoti. Jie man visuomet buvo, yra ir bus ypatingas patriotiškumo ir pilietiškumo įsikūnijimo pavyzdys. Tai, ką jūs darote, yra nuostabu. Esate mūsų geležinis užnugaris, nematomas frontas ir mūsų slaptas ginklas. Neabejoju, kad, jei tik reikėtų Tėvynei, susibūrę atliktumėte jums keliamas užduotis, prisidedančias prie visuotinės mūsų valstybės gynybos“, – gerų žodžių negailėjo LDK Algirdo pėstininkų bataliono vadas plk. ltn. Darius Žukas.

Bataliono vadas pridūrė, kad šaulių pademonstruoti pajėgumai suteikia galimybę dar geriau pasiręgti ateities grėsmėms. x

JAUNŪJŲ ŠAULIŲ TARPTAUTINĖ STOVYKLA „ŽALGIRIS 2024“: VEIKLŲ ĮVAIROVĖ IR KEITIMASIS ŽINIOMIS

1

Tekstas: VALDAS KILPYS

1. Septynių šalių rikiuotė.

SĄVEIKA

Liepos pabaigoje Brigados generolo Motiejaus Pečiulionio artilerijos batalione, Pajūryje, Šilalės r., vyko jaunųjų šaulių tarptautinė stovykla „Žalgiris 2024“. Išvykdamai iš namų šauliai juokavo, kad vyksta į pajūrį, tik ne tą, kuris prie Baltijos jūros, o prie upės, vadinamos Jūros vardu.

Šiomet stovykla išskirtinė ir gerokai skaitlingesnė: drauge bendras užduotis vykdė ir treniravosi Lietuvos šaulių sąjungos jaunieji šauliai, Latvijos „Jaunsardze“, Estijos „Noored Kotkad“ ir „Kodututred“, Lenkijos kadetų, Generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus, Švedijos savanoriškos gynybos švietimo ir mokymo organizacijos „Forsvarsungdom“, bent kelių Ukrainos licėjų bei Sakartvelo jaunimas.

Kariniame dalinyje rikiuotės aikštėje plevėsuojančios net septynių valstybių vėliavos darė įspūdį vietoje tarnaujan-

tiems kariams. Taip jau sutapo, kad būtent tomis dienomis į artilerijos batalioną tarnauti atvyko šauktinių būrys, todėl stovyklautojai turėjo puikią galimybę stebėti pirmuosius karių bandymus pataikyti į koją žygiuojant.

Būsime atviri, neretai jaunieji šauliai žygiavo gerokai darniau. Tai neturėtų stebinti, nes aukštesnes pakopas pasiekę jaunuoliai rikiuotės treniruocių buvo „ragavę“ nesyk, o jauniems kareivėliams tai tik pradžių pradžia. Į stovyklos pabaigą kariai žygiavo darniai ir su daina.

TARPTAUTIŠKUMAS

Nors atidarymo ir uždarymo ceremonijų metu jaunuoliai stovėjo išsiriakavę pagal valstybes, keturi suformuoti būriai buvo mišrūs. Kiekviename būryje buvo visų valstybių atstovų, tad vykdant užduotis reikėjo bendradarbiauti ir bendrauti. Natūralu, kad pagrindinė kalba buvo anglų.

„Džiaugiamės galėdami prisidėti prie jaunuolių didesnio savitarpio supratimo. Nors visi atstovauja santykinai skirtingoms organizacijoms iš įvairių šalių, treniruocių metu keičiamasi patirtimi, bendraujama. Tarkime, kad ir, regis, paprastas dalykas – palapinsiaustės naudojimas įsirengiant laikiną nakvynės vietą. Pasirodo, kad mūsų kaimynai latviai jas ištempia kiek kitaip nei jaunieji šauliai, tad vyko pasidalijimas praktinėmis žiniomis“, – pasakojo stovyklos komendantė Gertrūda Šitkauskaitė.

Stovyklautojus aplankė ir krašto apsaugos ministras Laurynas Kasčiūnas. Jis dėkojo šauliams už jaunimo ugdymą. „Karybos ir pilietinio pasipriešinimo žinios stiprina jaunų žmonių valią priešintis, o tai ypač svarbu šių dienų kontekste. Ugdote jaunimą ir iš kitų šalių, vadinasi, jau esate tarptautinio lygmens“, – sakė jis.

ĮVAIRIAPUSIŠKUMAS

Stovykla buvo vykdoma jau išbandytu ir pasitvirtinusi metodu. Į keturis būrius suskirstyti stovyklautojai kiekvieną dieną vykdė skirtingas veiklas. Visa diena buvo skirta konkrečiai treniruotei: taktikai, šaudymui, plaukimui baidare ar laipiojimui pramogų parke.

Pajūrio Stanislovo Biržiškio gimnazijoje ilgametis gimnazijos mokytojas šaulys Algimantas Dragūnas įrengė šaudyklą, kur vyko treniruotės stovyklautojams. Jie šaudė mažo kalibro šautuvu, mėtė granatas, bandė akies taiklumą lanku.

Po plaukiojimo Jūros upė jaunuoliai grįždavo dažniausiai šlapi. „Upės trasa gana sudėtinga, nemažai kliūčių, tad apvirsti su baidare nėra toks jau retas įvykis“, – šypsodamasis pasakojo instruktorius Aurimas Dzemyda. Jo teigimu, itin svarbu tinkamai į baidares susodinti žmones, kad nebūtų taip, jog vienapora plaukia it profesionalai, o kita nejudą iš vietos ar, dar blogiau, blaškosi po visą upę.

Šių eilučių autoriui teko atsakomybė koordinuoti jaunimo linksmybes pramogų parke. Bene pagrindinis iššūkis buvo prižiūrėti vaikinukus, kurie buvo linkę pervertinti savo jėgas ir neretas norėjo iš karto įveikti vadinamąją „juodąją trasą“. Tai iš tiesų daug fizinio pasirengimo reikalaujanti treniruotė. Teko su vietos instruktoriais sutarti, kad į šią trasą leidžiamas tik tas, kuris padaro dešimt prisitraukimų. Kandidatų gerokai sumažėjo.

KARTVELAI

Iš gausaus jaunimo būrio akivaizdžiai išsiskyrė kartvelai. Kadangi tokio pobūdžio stovykloje jie lankėsi pirmą kartą, iš pradžių būta šio tokio atsargumo, stebėjimo ir

2

3

2. Be mokymų ir 10 atsispaudimų į „juodąją trasą“ nepateksi.

3. Gimę skraidyti.

pagarbaus atstumo. Kita vertus, nepaisant stereotipiško požiūrio apie „karštus gruzinus“ kartvelų jaunimas elgėsi itin pagarbiai ir į visas pastabas atsižvelgė ir iš karto koregavo savo veiksmus [ko kartais nepasakys apie ukrainiečius ir mūsų šalis].

Dar vienas skirtumas: laisvu laiku Tauragėje po trumpos ekskursijos jaunuoliai turėjo galimybę pasirinkti, ką veiks. Vieni griūdami lėkdavo į prekybos centrą pirkti pasiilgtų traškučių, o kartvelai visi iki vieno pasirinko Tauragės krašto muziejų. „Traškučiai neprapuls. Norime rimčiau susipažinti su jūsų istorija, pasimokyti ir kažką pritaikyti savo atveju“, – atsakė vienas jaunuolis, kurio pasiteiravau, ar netraukia prekyboscentro malonumai.

Jam antrino ir su jaunimu atvykęs delegacijos vadovas Gagi Nartkošvili, kuris pasakojo, kad jaunimą vienijanti organizacija Sakartvele atsirado santykinai neseniai, apie du tūkstantuosius.

„Su pavydu žvelgiame į jūsų organizaciją ir siekiame perimti patirtį. Tai vienas iš mūsų vizito tikslų. Darėme rimtą jaunuolių atranką, tad čia nėra atsitiktinių žmonių“, – pasakojo kartvelų instruktorius. Jo teigimu, dėl sudėtingos politinės situacijos šalyje į tokias iniciatyvas valdžios žmonės žvelgia su įtarumu, mat bet kokiaje savarankiškoje, militarizuotoje organizacijoje regi ginkluotos opozicijos pavojų.

G. Nartkošvili teigimu, tenka elgtis apdairiai ir neaitrinti nepagrįstų įtarinėjimų. „Turime puikų jūsų pavyzdį, neprapulsime“, – optimizmo nestokojo delegacijos vadovas. x

KAIP PARUOŠTI AUGINTINĮ GYVŪNĄ EKSTREMALIAI SITUACIJAI

Tekstas:

GABRIELIUS E. KLIMENKA,
EDUARDAS KLIMENKA,
#IŠGYVENIMO AKADEMIJA KLIMENDKA

Nuotraukos:

„TRIMITO“ ARCHYVAS

I savo ekstremalios situacijos planą turėtum įtraukti ne tik žmones, bet ir savo augintinius gyvūnus. Daugeliui gyvūnų savininkų jų augintinis tampa šeimos nariu, kurio jie nepaliktų jokioje situacijoje. Esama ir tokių atvejų, kai žmogus atsisako evakuotis, nes jo augintinio nepriima į evakuacijos arba humanitarinį punktą. Šeimininko ir augintinio santykis yra ypatingas ir jo nelabai supras žmogus, neturintis namuose gyvūno. Tad tema svarbi, juo labiau to nuolat klausia mokymų dalyviai, o literatūros lietuvių kalba apie tai nėra, tad nusprendžiau trumpai aptarti ir šį klausimą. Tema pasirodė tinkama ir knygos kontekste, nes įtraukdamas augintinį į savo ekstremalios situacijos planą turėtum jam paruošti ir specialų išvykimo krepšį.

1

Taigi, jei tavo augintinis neįtraukiamas į ekstremalios situacijos planą, jam gali kilti pavojus. Per katastrofą paliktas augintinis gali būti sužeistas arba žūti. Taip gali atsitikti net ir tada, jei stengsitės sukurti jam saugią aplinką, kurioje jis savarankiškai pralauktų, kol ekstremali situacija pasibaigs. Būk pasirengęs: sudaryk planą ir paruošk savo augintiniui skirtą ekstremalios situacijos rinkinį. Kad kartu su augintiniu tinkamai pasiruoštumėte ekstremaliai situacijai, vadovaukis šiais patarimais.

SUDARYK PLANĄ

Jei turėsi savo ir augintinių ekstremalių situacijų planą, tikėtina, kad susidursi su mažiau sunkumų, patirsi mažiau streso ir nerimo, kai reikės priimti labai sunkius sprendimus ekstremaliosios situacijos metu.

Jei vyriausybė rekomenduoja evakuotis, vadinas, evakuotis turėtum ne tik tu, bet ir tavo augintinis. Jei paliksite savo augintinius, jie gali pasiklysti, būti sužeisti arba žūti. Taigi, į ką reikėtų atsižvelgti rengiant ekstremalios situacijos planą su augintiniu.

Apmąstyk, kokios ekstremalios situacijos labiausiai tikėtinos tavo regione, pavyzdžiui, jei gyveni Rusnėje, labiausiai tikėtinas potvynis, jei – Pabradėje, svarbu ruoštis galimai Astravo atominės elektrinės avarijai ir pan. Apmąstyk, kaip tokiu atveju pasirūpinsi savo augintiniu.

Turėk savo augintinio evakuacijos planą. Yra didelė tikimybė, kad tavo augintinis nebus priimtas į gyventojų surinkimo punktus, kolektyvinės apsaugos statinius

arba humanitarinius punktus, nes jie yra skirti žmonėms, bet ne gyvūnams. Bandymas įkalbėti tarnautojus nieko neduos, nes ekstremalios situacijos metu galioja griežtos taisyklės. Tad reikėtų nusimatyti saugią vietą, kurioje galėsi apgyvendinti savo augintinį artėjant arba vykstant ekstremaliai situacijai.

Sukurk draugų rato sistemą. Sukurk kaimynų ratą, kurie padėtų tavo augintiniui, jei ekstremaliosios situacijos metu tavęs nebūtų namuose. Paprašyk patikimo kaimyno, kad patikrintų tavo augintinį ir prireikus galėtų jį evakuoti.

Įsitink, kad tavo augintinis nešioja antkaklį su tavo kontaktine informacija ir kitais identifikavimo duomenimis. Jei tokio antkaklio jis neturi, turi tokį padaryti. Pravartu savo augintinį suženklinti. Nepaisant to, kad, ko gero, ir tavo aplinkoje esama žmonių, tikinčių pačiais keisčiausiais mitais bei sąmokslų teorijomis apie ženklimą, tai vienas geriausių būdų užtikrinti, kad tu ir tavo augintinis vėl susitiksite, jei būsite išskirti. Mikroschemą augintiniui gali įdėti praktiškai bet kurioje veterinarijos klinikoje. Svarbu atminti, kad ne visi gyvūnai gali būti suženklinti, pavyzdžiui, jei laikai tarantulą, jo suženklinti nepavyks, kaip ir akvariumo žuvyčių bei skruzdėlių fermos.

AUGINTINIO IŠVYKIMO KREPŠYS

Greičiausiai esi susikomplektavęs individualų išvykimo krepšį, tad dabar atėjo eilė sukomplektuoti išvykimo krepšį tavo augintiniui. Žemiau pateikiame orientacinį sąrašą daiktų, kuriuos gali įtraukti į savo augintiniui skirtą išvykimo krepšį.

Maistas. Trijų parų gyvūnui įprasto maisto atsargos turėtų būti laikomos sandariame, vandeniui nepralaidžiam inde. Taip pat įdėk ir indelį maistui, iš kurio tavo augintinis galės ęsti.

Vanduo. Vandens atsargų kiekis priklauso nuo gyvūno dydžio ir fiziologinių ypatybių. Dideliam šuniui jo reikės tiek pat kiek ir žmogui, naminei žiurkei gerokai mažiau. Turėtum pasidomėti, kiek tavo laikomo gyvūno rūšis vidutiniškai per parą suvartoja vandens, ir pagal tai orientuodamasis įdėk vandens į jo išvykimo krepšį. Nepamiršk indelio vandens gėrimui. »

2

3

4

1.-9. Nuotraukose iš „Facebook“ profilio „Šaulys ir jo augintinis“ – ukrainiečių kariai ir Lietuvos šauliai su augintiniais.

3

Vaistai. Svarbiausi vaistai tie, kuriuos tavo augintinis naudoja reguliariai. Kiti vaistai pagal poreikį. Geriausia šiuo klausimu pasikonsultuoti su veterinarijos vaistininku. Vaistai turi būti laikomi vandeniui nepralaidžioje talpykloje.

Pirmosios pagalbos rinkinys. Pasitark su veterinarijos gydytoju, kas labiausiai tinka tavo augintinio skubiai pagalbai.

Atsarginis pavadėlis, apykaklė ir dokumentai. Į augintinio išvykimo krepšį įdėk atsarginį pavadėlį ir apykaklę, jie pravers, jei jo nuolat nešiojami bus sugadinti. Augintinio išvykimo krepšyje turėtų būti įdėti jo dokumentai, sveikatos istorija, skiepų pasas ir savininko kontaktinė informacija. Nepamiršk ant augintinio išvykimo krepšio užrašyti jo ir savo vardus bei savo kontaktinę informaciją.

Priežiūros reikmenys. Išvykimo krepšyje turėtų būti įdėti tavo augintinio šampūnas, kondicionierius, kraikas ir kraiko dėžė (jei reikia), popierinių rankšluosčių, plastikinių šiukšlių maišų ir kitų priežiūros priemonių.

Tavo augintinio bendra nuotrauka. Jei nelaimės atveju tavo augintinis pasimes, nuotrauka palengvins jo paiešką. Jei tai bus tavo ir augintinio bendra nuotrauka, tai padės įrodyti, kad esi jo savininkas, jei prarastum jo dokumentus.

Žaislai. Į rinkinį įdėk augintinio mėgstamus žaislus ar kitas įprastas dresūros ir laisvalaikio priemones. Pažįstami daiktai ir įprastos laisvalaikio veiklos gali padėti sumažinti tavo augintiniui stresą.

Nepamiršk reguliariai peržiūrėti augintinio išvykimo krepšio, kad įsitikintumėte, jog jo turinys, ypač maisto produktai ir vaistai, nepaseno.

AUGINTINIO PARUOŠIMAS EVAKUACIJAI

Evakuojantis iš namų svarbu pasiimti savo augintinius, todėl pratink savo augintinį prie kelionių. Evakuacijos metu tikėtina, kad jį reikės transportuoti specialiame narvelyje, tad pratink augintinį įlipti ir likti narvelyje. Pasipraktikuok vežti savo augintinį automobiliu arba panašiu į tą, kuriuo, tikėtina, evakuositės. Jei neturi automobilio, susitark su kaimynais arba šeimos draugais, kad padėtų. Paprašyk savo rato žmonių pasipraktikuoti evakuotis kartu su augintiniais. Taip visi žinos, ką reikia paimti, kur ieškoti augintinių ir kur susitikti ir pan. Žemiau pateikti keli patarimai, kurie gali tau padėti parengti augintinį evakuacijai.

Narvelį palik tose vietose, kuriose tavo augintinis dažnai lankosi.

5

Narvelį laikyk atidarytą tam, kad gyvūnas įprastų į jį savarankiškai įlipti ir išlipti.

Pratink gyvūną nebijoti automobilio. Gali jį maitinti skanėstais, kai jis būna šalia transporto priemonės. Vėliau galima pabandyti įdėti keletą skanėstų į automobilio vidų, kad gyvūnas nebebijotų savarankiškai įlipti į automobilį.

Transportuojant gyvūną į narvelį arba automobilį įdėk jo mėgstamą paklotą arba gultą, kad jis kvėpėtų pažįstamu kvapu, tuomet gyvūnas jausis ramesnis.

Žinok savo augintinio įpročius, pavyzdžiui, kur jis slepiasi, kai patiria stresą ar išsigąsta. Reikėtų pasipraktikuoti sugauti augintinį, jei staiga reikėtų jį dėti į narvelį arba išvežti iš nesaugios teritorijos, bei pasipraktikuoti jį nekeliant streso ištraukti iš jo slėptuvės.

Atmink, kad negalima palikti augintinio pririšto lauke arba uždaryto namuose. Jei negali jo pasiimti, kai kuriais atvejais augintinį geriau paleisti į laisvę, taip jis turės daugiau galimybių išgyventi nei pririštas arba uždarytas. Tačiau paliktas likimo valiai augintinis gali pasiklysti, susižeisti arba žūti, tad, jei tik yra menkiausia galimybė, jį derėtų pasiimti. Paliktas gyvūnas, net jei jis išgyvens, gali patirti didelį stresą arba psichologinę traumą.

Apmąstyk, kokios ekstremalios situacijos labiausiai tikėtinos tavo regione, pavyzdžiui, jei gyveni Rusnėje, labiausiai tikėtinas potvynis, jei – Pabradėje, svarbu ruoštis galimai Astravo atominės elektrinės avarijai ir pan. Apmąstyk, kaip tokiu atveju pasirūpinsi savo augintiniu.

6

PATARIMAI GYVULIŲ AUGINTOJAMS

Jei augini naminius gyvulius, pavyzdžiui, arklius, karves, kiaules ar pan., būtinai taip pat turi juos parengti galimoms ekstremalioms situacijoms.

Be pirmiau pateiktų patarimų, žinoma, tu, kuriuos įmanoma įgyvendinti, atkreipk dėmesį į šiuos patarimus.

Užtikrink, kad visi gyvūnai turėtų kokį nors identifikavimo ženklą. Jei įmanoma, naminius gyvulius evakuok anksčiau, tam tikslui iš anksto pasirūpink galimais maršrutais ir transporto priemonėmis bei priekabomis. Taip pat tau reikės pasirūpinti patyrusiais prižiūrėtojais ir vairuotojais. Pasirūpink, kad numatytoje evakuacijos vietoje būtų maisto, vandens, veterinarinė priežiūra bei reikalinga priežiūros įranga.

Jei evakuacija nėra įmanoma, tu kaip savininkas turėsi nuspręsti, ką daryti su auginamais galvijais: uždaryti tvarte ar paleisti juos į laisvę. Tiek vienu, tiek kitu atveju galima jų žūtis. Žinoma, nepamiršk kiekvienoje situacijoje vadovautis vyriausybės nurodymais ir rekomendacijomis, kurios gali palengvinti tavo sprendimų priėmimą.

BŪK INFORMUOTAS

Būk pasirengęs ir nuolat informuotas apie galimas ekstremalias situacijas, tad primename apie pagrindinius informavimo būdus.

Telefone nusistyk ekstremalių situacijų perspėjimo žinučių gavimą. Išgirdęs kaukiant sirenas įprask įsijungti Lietuvos radiją arba televiziją, nes per juos bus pranešama, kokio pobūdžio ekstremali situacija, bus pranešamos rekomendacijos ir nurodymai. Perspėjimas gali būti atliekamas ir nenutrūkstamu policijos, ugniagesių gelbėtojų bei greitosios medicinos pagalbos automobilių sirenų kauksmu. Šis būdas gali būti įveiklintas ten, kur nepasiekia perspėjimo sirenų signalas. Perspėjant tokiu būdu, pareigūnai perduos svarbiausią informaciją per garsintuvus.

Taip pat gali sekti orų naujienas naudodamasis telefono programėlėmis bei atkreipti dėmesį į naminių gyvūnų elgseną, nes kai kurie iš jų, artėjant stichinėms nelaimėms, gali pradėti elgtis neįprastai. Visada įvesk savo augintinius į patalpą, vos tik pasirodžius pirmiesiems audros požymiams ar perspėjimams. x

7

8

9

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGA IŠEIVIJOJE

BELGIJOS IR NYDERLANDŲ KARALYSTĖS ATSKIRASIS ŠAULIŲ BŪRYS

Įsteigtas 2023 m. kovo 25 d.

1

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS PADALINYS NORVEGIJOJE

Įkurtas 2018 m. vasarį.

2

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS LIUKSEMBURGO ŠAULIŲ BŪRYS

Įkurtas 2022 m. lapkričio 19 d.

3

JUNGTINĖS KARALYSTĖS LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS PARAMOS PADALINYS (JKLSSPP)

Įkurtas 2018 m. birželio 14 d.

4

ŠAULIŲ SAJUNGOS PADALINYS UKRAINOJE

Lietuvos šaulių sąjungos paramos padalinys Ukrainoje įkurtas 2022 m. spalio 7 d.

5

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS PADALINYS ŠIAURĖS AIRIJOJE

Įkurtas 2022 m. liepos 12 d.

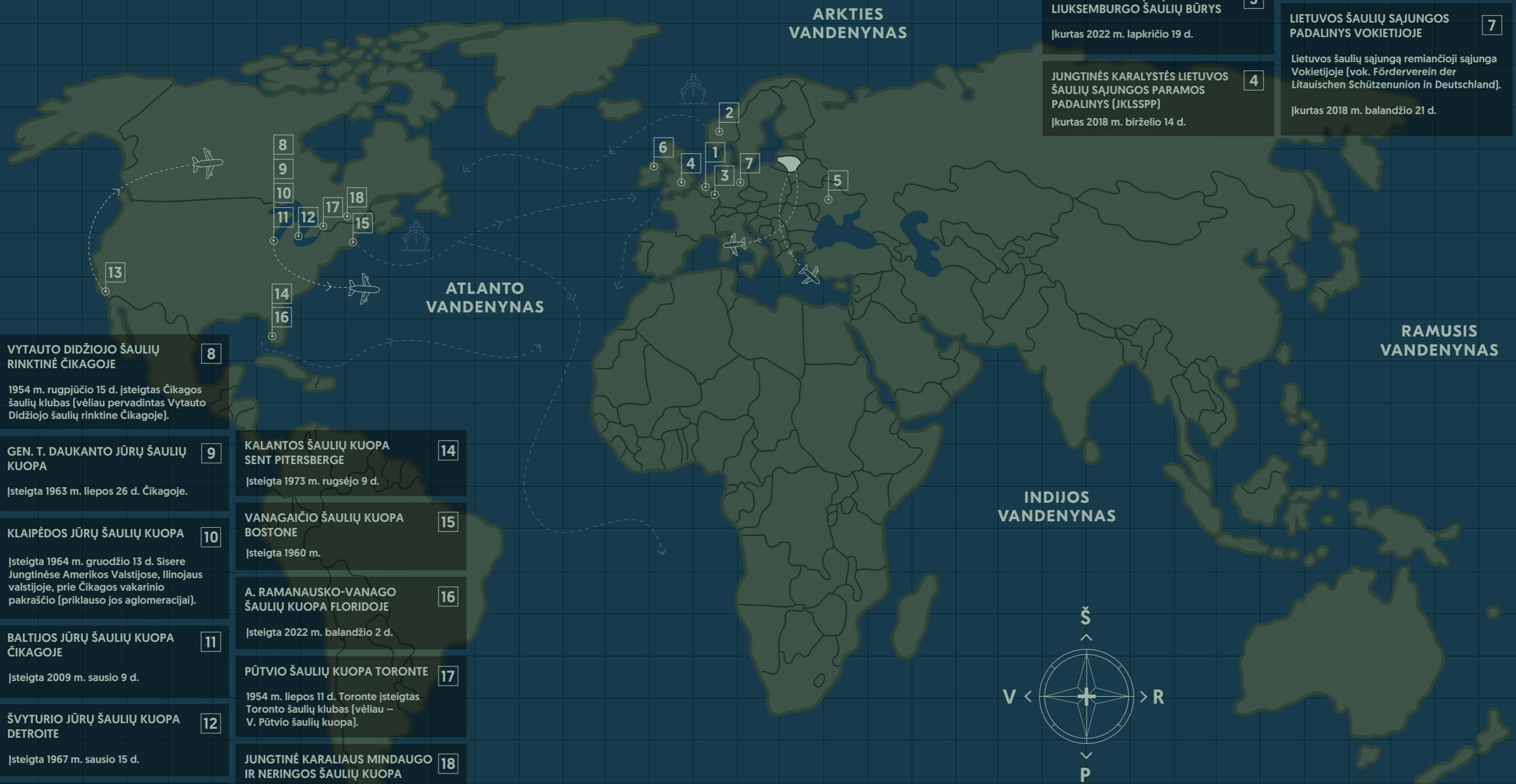
6

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS PADALINYS VOKIETIJOJE

Lietuvos šaulių sąjungą remiančioji sąjunga Vokietijoje (vok. Förderverein der Litauischen Schützenunion in Deutschland).

Įkurtas 2018 m. balandžio 21 d.

7

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖ ČIKAGOJE

8

1954 m. rugpjūčio 15 d. Įsteigtas Čikagos šaulių klubas (vėliau pervadintas Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė Čikagoje).

GEN. T. DAUKANTO JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA

9

Įsteigta 1963 m. liepos 26 d. Čikagoje.

KLAIPĖDOS JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA

10

Įsteigta 1964 m. gruodžio 13 d. Sisere Jungtinėse Amerikos Valstijose, Ilinojaus valstijoje, prie Čikagos vakarinio pakraščio (priklauso jos aglomeracijai).

BALTIJOS JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA ČIKAGOJE

11

Įsteigta 2009 m. sausio 9 d.

ŠVYTURIO JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA DETROITE

12

Įsteigta 1967 m. sausio 15 d.

JUOZO DAUMANTO ŠAULIŲ KUOPA LOS ANDŽELE

13

Įsteigta 1964 m. birželio 26 d.

KALANTOS ŠAULIŲ KUOPA SENT PETERSBERGE

14

Įsteigta 1973 m. rugsėjo 9 d.

VANAGAIČIO ŠAULIŲ KUOPA BOSTONE

15

Įsteigta 1960 m.

A. RAMANAUSKO-VANAGO ŠAULIŲ KUOPA FLORIDOJE

16

Įsteigta 2022 m. balandžio 2 d.

PŪTVIO ŠAULIŲ KUOPA TORONTE

17

1954 m. liepos 11 d. Toronte įsteigtas Toronto šaulių klubas (vėliau – V. Pūtvio šaulių kuopa).

JUNGTINĖ KARALIAUS MINDAUGO IR NERINGOS ŠAULIŲ KUOPA MONREALYJE

18

1997 m. spalio 5 d. Monrealyje susijungė Karaliaus Mindaugo ir Neringos jūrų šaulių kuopos.

ARKTIES VANDENYNAS

ATLANTO VANDENYNAS

INDIJOS VANDENYNAS

RAMUSIS VANDENYNAS

UKRAINOS KARAS.

„DVI GRANATOS IR GANA.“ 3 DALIS

Tekstas ir nuotraukos:
VALDAS KILPYS

JOKIOS ROMANTIKOS, TIK KARO REALYBĖ

Vizitas pas dronininkus į pabaigą. Kraunamės daiktus, po du judame „posadkose“ paslėptų automobilių link. Dar tuomet nežinojome, kad po geros savaitės mūsų nakvynės vieta [kaimiškas namas Kosmoso gatvėje] „pakils į orą“. Seniai sklendo gandas, kad okupantai turi neprastą įrangą mobiliesiems signalams sekti ir aptikę didesnę užsienyje registruotų mobiliųjų signalų koncentraciją būtinai ten paleidžia kokį sprogmenį.

TAIP NUTIKO IR ŠI KARTĄ

Tiesą pasakius, dėl to grįžus graužė sąžinė. Buvo sunku žiūrėti vietos karių atsiųstus filmukus, kuriuose matyti iš Lietuvos atvežti sudegę ryšio ir elektros kabeliai, vienas kitas supleškėjęs dronas. Visi manėme, kad tai mūsų nuopelnas, nors telefonus buvome įjungę tik kartą kitą norėdami pranešti apie tai, kad esame sveiki ir gyvi.

Palengvėjimas [ir pyktis] atėjo tik tuomet, kai po poros savaitių Yura pranešė ir nuramino, kad čia pasidarbavo išdavikas. Pasirodo, vienas iš dronininkų seniai planavo perbėgti pas rusus. Progai pasitaikius taip ir padarė. Išdavė mūsų lankytojų tikslas lokacijas, tad nenuostabu, kad į trobas atskrido dronai kamikadzės. Bet Dievas šį kartą buvo ukrainiečių pusėje: kaip tik tuo metu visi plušo fronto linijoje ir nė vienas žmogus nežuvo. 2-ojoje dalyje aprašytas sprogmenų prikimštas namas [vadinamoji laboratorija] taip pat liko sveikas.

Su juo – ir gera pusė kaimo, kuri neabejotinai būtų nušluota sprogus tokiam kiekiui įvairaus plauko sprogmenų.

4

DONBASO LINK

Pro langą matyti dirbami laukai. Karas karu, tačiau ukrainiečių fermeriai žemę dirba iki paskutinio lopinėlio. Net tose vietose, kur iki fronto lieka kelios dešimtys kilometrų, liūliuoja javų varpos. Ne veltui sakoma, kad Ukraina maitina pusę Afrikos ir veikia visus Vidurio Rytus.

Tolumoje regiu Donecko srities ženklą, kuris visas apkaišiotas vėliavomis. Pasirodo, čia tokia tradicija – kiekvienas dalinys, kiekvienas savanoris palieka savo vėliavą prie šio ženklo. Kirba viltis, kad kažkur pamatysime ir mūsų trispalvę. Taip, vienintelė iš užsienio šalių išdidžiai plaikstosi po Ukrainos dangumi. Netoliese įrengta stendų, kur galima prilipinti antsiuvus. Kadangi vėliavos neturime, paliekame porą antsiuvų.

Įvažiuojame į Pokrovską [ten dabar itin „karšta“]. Tai netoli nuo fronto esantis miestas, kuris gyvena savo gyvenimą. Kai kurie langai išdužę, kai kurie apklijuoti vadinamaisiais „kryžiais“, tačiau jokios panikos nesijaučia. Pietaujame vietos restorane, kur, kaip jau minėta, užsisakę alaus gauname nealkoholinio.

Dar vienas apie karą bylojantis ženklas yra asfaltas. Jis visas išvagotas smulkių griovelių. Matyti, kad juo važinėja sunkioji vikšrinė technika. Beje, jos gatvėse nepamatysi. Per tas kelias dienas, kiek buvome pafrontėje, matėme tik vieną pravažiuojantį tanką ir porą šarvuočių. Visa kita karinė technika – civiliai žaliai nudažyti automobiliai. Daugiausia visureigiai, bet pasitaiko ir paprastų lengvųjų.

KARIŲ NUOTAIKOS

Jos visokios. Sunku kalbėti už visus ukrainiečių karius, tačiau, tikiu, šiek tiek tendencijas pajutau. Visgi aplankėme net kelis karinius vienetus [dronininkai ir specialiosios pajėgos]. Pirmiausia, kas krenta į akis, – toks nutrūktgalviškas pasiryžimas. Šito ukrainiečiams nedinga. „Mes čia, mes kausimės iki galo, nepaisydami trūkumų, keistokų valdžios sprendimų ir pagalbų kiekio“, – maždaug toks dažniausiai skambėdavo atsakymas pasiteiravus, kaip planuojama ateitis.

Kita vertus, būtų naivu sakyti, kad tam tikro nerimo nesijaučia. Prie Donecko dislokuoto dalinio karys atvirai pasakojo apie Vakarų tiekiamą karinę pagalbą. Tarkime, prancūziški šarvuočiai. Jų buvo gauta apie 70 vienetų. Nė viename nebuvo reikiamų prietaisų [naktinio matymo įranga, radijo stotys ir t. t.]. Ukrainiečiai į karinę techniką savo rankomis instaliavo civilinėse parduotuvėse pirktus prietaisus taip „atgaivindami“ šarvuočius. Iš 70-ies užsikūrė tik 20.

„Tik Baltijos šalys laikosi duoto žodžio. Visa karinė technika atvyksta visiškai sukomplektuota ir paruošta veiksmui. Dar ir atsarginių dalių pridėda. Tačiau jūs nedideli, to nepakanka“, – pasakojo karys.

Aplankyto bataliono vadas Ivanas M. socialiniuose tinkluose atvirai klausia apie kario pasipriešinimo ribą ir „priverstinį didvyriškumą“. Jo teigimu, viskas turi savo pradžią ir pabaigą. Dar nebuvo, kad karas kaip nors nepasibaigtų, tačiau viskas priklauso nuo sąlygų. Kiek teko patirti, kariai iš Vakarų Ukrainos nusiteikę kovoti iki galo.

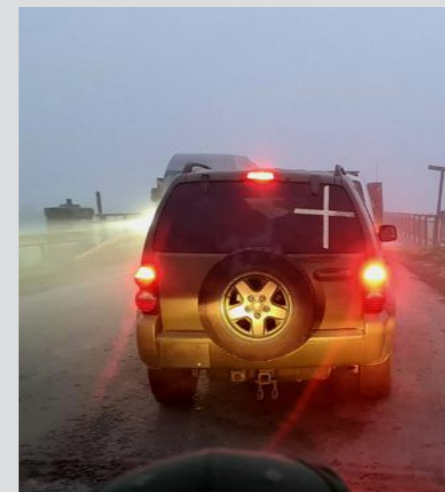
DVI GRANATOS IR GANA

Mūsų aplankytas dalinys gina apie 60-ies kilometrų ruožą. Tuo metu, kai lankėmės, jau buvo nusistovėjusi tam tikra karo rutina, kurią puikia apibūdino dalinio vadas Ivanas M. Jo teigimu, ukrainiečiai palei frontą visuomet laiko „pakabinę“ 1–2 planiruojančius dronus [sakė, kad lyg estiški, labai kokybiški, ilgai išbūna ore]. Tai ukrainiečių akys. Juk rusai kartą per savaitę ar kiek rečiau siunčia apie 15-kos žmonių grupes, kurios perplaukusios upę bando įsitvirtinti šiame krante.

„Dažniausiai scenarijus yra paprastas, – pasakojo vadas, – mes juos pastebime iš tolo ir jau laukiame šiame krante surengę pasalą. Jie išsilaišina, žengia kelis žingsnius mūsų pusėje ir lieka gulėti amžiams.“ Jo teigimu, pastarosiomis savaitėmis itin padaugėjo samdinių iš Himalajų ir Vidurio Afrikos. Paklaustas, ką su jais daryti paėmus į nelaisvę, vadas nusuka akis. Regis, didžiai daugumai samdinių tai bilietas tik į vieną pusę...

Fronte stinga visko. Automobiliai, dronai, kompiuteriai, kabeliai, generatoriai – prioritetas.

Susisieki – alesia2724@gmail.com,
Olesios tel. + 370 657 64 386,
valdas.kilpys@gmail.com.
Viskas pasieks reikiamas rankas.

1

2

3

1. Kryžiais pažymėtais automobiliais dumiamo fronto link.

2. Nedidelis, bet veiklus ir tik savus remiantis fondas iš Ivano Frankivsko kai kuriuos automobilius dekoruoja įsimintinomis detalėmis.

3. Palikome Lietuvą primenantį antsiuvą – nudžiugins kitus tautiečius, kurie čia atsibels.

Beje, kaip tik tuo metu, kai lankėmės, rusų okupantai surengė eilinį puolimą. Ore kabantys dronai leido stebėti mūsų eigą realiu laiku. Maždaug dešimties žmonių grupė bandė įsitvirtinti ukrainiečių kontroliuojamoje teritorijoje. „Čia puola jų dalinio „Somali“ kovotojai, kurie surinkti iš kalėjimų. Tai atmatos“, – į vatą nevyniojo žodžių prie kompiuterio ekranų prilipęs stebėtojas. Liko du okupantų sužeistieji. Jų link nuzvimbė ukrainiečių dronai su sprogmenimis. „Tokiems dažniausiai pakanka dviejų granatų“, – ramiai aiškino operatorius.

Taip, tiek pakako.

KO DAR REIKIA UKRAINAI?

Pradėsiu ne nuo materialios paramos reikalų. Nuo pirmų žingsnių Ukrainos žemėje jauti, kad papuolei į kitą pasaulį. Ne tokį patogų, saugų ar efektyvų.

Kirsdami sieną juokėmės, kad pasieniečio duotas lapelis, kuriame reikia surinkti reikiamus antspaudus, yra svarbesnis nei pasas. Jį pametęs amžiams liktum tarp dviejų valstybių sienų. It oro uoste įstrigęs S. Spielbergo filmo „Terminalas“ Tomo Hankso jkūnytas personažas.

Ten nerasi jokios informacijos, vieną antspaudą gauni kioske, kito jau turi eiti už 100 m ir t. t. Tai neefektyvi, atsilikusi, neskaitmenizuota pikto žmonių visata. Šalia įsikūrę lenkų pareigūnai dirba visiškai kitaip. Grįžtant atėjusi žavi muitininkė su šypsena iškratė mūsų mikroautobusą taip, kad abejonių dėl jos darbo kokybės neliko. Mūsų sprendimas dėl alkoholio ir cigarečių buvo teisingas – pirkome tik tiek, kiek leidžiama įstatymo.

Visa tai pasakoju dėl to, kad pirmas dalykas, kuris reikalingas Ukrainai, yra viešojo sektoriaus europėjimas.

Ne žmogus valdžia, o valdžia žmogui. Daug negatyvių dalykų, neišskiriant karo reikalų, yra sietina su pasitikėjimo institucijomis stoka.

Tarkime, nustebino gyventojų požiūris į policiją. Nesiimu spręsti šios institucijos darbo kokybės, tačiau vietiniai pasakojo, kad nereti susidūrimai ir apsistumdymai tarp karių ir policininkų. Korupcijos mastas taip pat aukštas. Tai patvirtino ir mus sutikę vietos savanoriai.

Kad ir kaip būtų, Ukraina keičiasi, kovoja ir stiprėja. Nepaisant dydžio, žmonių ir pažiūrų įvairovės, formuojasi nesulažomas tautos stuburas ir lieka tikėtis bei veiksmis prisidėti, kad vienokia ar kitokia pergalė ateitų kuo greičiau. x

PO KETVIRČIO AMŽIAUS – Į LIETUVĄ

Tekstas ir nuotraukos:
VILMA KAVA

Minint Šaulių sąjungos įkūrimo 105-ąsias metines į iškilmes Kaune birželio 27–29 dienomis buvo pakviesti Šaulių sąjungos išeivijoje vadas Ovidijus Bernatonis ir vado patarėjas Gintautas Vasilevskis.

Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjas ir pirmasis vadas Vladas Putvinskis-Pūtvīs 1919 metų birželio 27 dieną įkūrė organizaciją Kaune.

O. Bernatonis buvo vienas iš 18 žmonių, 1989 metų rugsėjo 20 dieną davęs priesaiką prie LŠS įkūrėjo ir ideologo V. Putvinskio-Pūtvio kapo Kelmėje. Taip buvo atkurta LŠS.

2022 metais Ovidijus išrinktas Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vadu.

LŠSI vadas O. Bernatonis ir vado patarėjas G. Vasilevskis, viešėdami Lietuvoje, dalyvavo atidarant Lietuvos šaulių sąjungos vadų ažuolų parką, palydėjo šaulius į trijų dienų 160 kilometrų pėsčiųjų žygį, pagerbiant kovotojus už Lietuvos laisvę ir aplankant svarbias kovų vietas, dalyvavo Šv. Mišiose bei kartu su Šaulių rinktinių būriais nuo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios Laisvės alėja, lydimi Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų orkestro, žygiavo į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį, kur vyko kulminaciniai šventiniai renginiai.

Pakalbinome Lietuvos šaulių sąjungos atkūrėją ir Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vadą O. Bernatonį apie jo įspūdžius ir dalykinius susitikimus Lietuvoje.

5

2

1. Ovidijus Bernatonis Šaulių sąjungos būstinėje Kaune su Šaulių sąjungos vadu pulkininku leitenantu Linu Idzeliu prie Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjo ir pirmojo vado Vlado Putvinskio-Pūtvio biusto.

2. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras dr. Laurynas Kasčiūnas,

minint Lietuvos šaulių sąjungos įkūrimo 105-ąsias metines, iškilmėse Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje apdovanojo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos medaliu „Už pasižymėjimą“ Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vadą Ovidijų Bernatonį ir vado patarėją Gintautą Vasilevskį.

Jums ši kelionė dalyvauti Lietuvos šaulių sąjungos įkūrimo iškilmėse yra svarbi kaip Lietuvos šaulių sąjungos atkūrėjui. Tačiau žinau, kad yra ir kita kelionės reikšmė – kiek metų nebuvote Lietuvoje?

Lygiai dvidešimt ketverius metus. 2000 metų birželio 26 dieną išskridau iš Vilniaus ir po 24 metų, birželio 26 dieną, tik 2024 metais, grįžau. Buvau nusipirkęs bilietus kitai dienai, bet oro linijos savarankiškai pakeitė į birželio 26 dieną ir taip sujungė likimo datas.

Kaip jautėtės po dvidešimt ketverių metų pamatęs Lietuvą?

Iš pradžių buvo didelis stresas, jaudulys, kaip į viską reaguoti, atsipalaidavau gal trečią viešnagės dieną. Pradžioje vaikščiojau tarsi savo vietomis, Kauno gatvėmis, kur užaugau, praėjo paauglystė ir jaunystė, tačiau jaučiau lyg svetimas, nepriklausantis erdvei, kaip kine. Lyg ir esi, tačiau stebi labiau iš šono, neįsitraukęs.

Laisvės alėjoje buvo žinomas kiekvienas medis ir suoliukas. Nuėjome iki Centrinio pašto, pamačiau tą mūsų antrą suoliuką, kur susitikinėdavome su draugais. Tai buvo mūsų slaptasis paštas. Jeigu kuris neateidavo laiku į susitikimą, į degtukų dėžutę parašydavome laiškėlį, įdėdavome tarp suolo lentų, kas ateidavo vėliau, išsitraukdavo ir žinodavo, kur mes tuo metu esame, taip susirasdavo visą grupę.

Buvome nuėję prie Karo muziejaus, ten mano jaunystės laikais veikė kavinė, duodavo kavos, ledų, sauso vyno, ją mes vadinome „kaifu“.

Dar nuėjome prie patrankų, kažkada buvome radę savo metodą, kaip jomis „šaudyti“, pabandžiau, išėjo.

Plūsta prisiminimai, emocijų daug, susitinki tiek metų nematytus draugus, neatsikalbi.

Kas labiausiai krito į akis, kokie pasikeitimai, kas buvo netikėta?

Lietuva yra nauja, tai įspūdinga, o labiausiai nustebino Nemuno sala, kurioje įrengta „Žalgirio“ arena.

Mano jaunystės laikais tai buvo šiukšlynas, stovėjo Pergalės metalo apdirbimo gamykla, kurioje darydavo rusų povandeniniams laivams sraigtus, matyt, visas techninis vanduo su metalo drožlėmis ir tepalais eidavo į kanalą. Dabar – švaru, gražu, modernu.

Buvau prie savo mokyklos, tada vadinosi Kauno 14-oji vidurinė, vėliau – Julijanavos, dabar – Prezidento Valdo Adamkaus gimnazija.

Prisimenu, visada trūko anglų kalbos mokytojų, mokykla buvo toli nuo centro, autobusai retai važiuoja, anglų dėstė ir darbų mokytoja, ir muzikos, ir gidė iš turizmo centro. Pasakydavai gale pamokos: mokytoja, aš šiandien tyliai sėdėjau, ir parašydavo tris už tai, buvo gana.

Džiaugiuosi, kad atvažiavęs matau daug jaunimo, pilnos kavinės jaunų žmonių su vaikais.

Stebina ilgi vakarai, pasiilgau jų, Amerikoje saulė krenta kaip akmuo, o Lietuvoje vienuoliktą vakaro dar šviesu, kaip ir trečią rytą.

Žygiavote kartu su visais šauliais Laisvės alėja, esate iš tų 18-os, kurie atkūrė Lietuvos šaulių sąjungą, ką prisimenate, ką jautėte, kartu žygiuodamas?

Šaulių sąjungos atkūrimas vyko Kauno senamiestyje, sėdėdavome baruose, nebuvo kur kitur susiburti, iš ten mus varydavo, nes užimdavome stalą, pasiimdavome tik vandens ir aptarinėdavome reikalus, nenešėme pelno.

Ačiū Algirdui Kaušpėdai, jis mus palaikė, parėmė, leido susitikinėti Architektų namuose, vėliau būrėmės Tremtinių namuose.

Įkūrė organizaciją, pradėjome darbus Šaulių namams atgauti, kur dabar ir yra įsikūrusi Šaulių sąjungos būstinė.

Prisimenu, kaip 1989 metų rugsėjo 20 dieną mes, aštuoniolika žmonių, davėme priesaiką Kelmėje, prie LŠS įkūrėjo ir ideologo Vlado Putvinskio-Pūtvio kapo ir kaip žygiavome Kelmės gatvėmis.

Emociškai stiprus vaizdas matyti Laisvės alėja žygiuojančias gausias brolių šaulių kuopas, džiaugiuosi, kad organizacija stipri ir auganti.

Dar prisiminiau, kai mes, jauna organizacija, Rūgpiūčio pučo [1991 metų rugpjūčio 19–22 dienomis Maskvoje] metu surengėme mitingą prie Vytauto Didžiojo paminklo.

Mes buvome uniformuoti, turėjome pasisiuvę žalios spalvos uniformas, tuometis sąjungos vadas Gediminas Jankus pasakė kalbą.

Žmonės pradėjo kalbėti, kad rusų kareiviai supa Laisvės alėją, artėja prie mitingo

vietos, dabar neprisimenu, kiek apsupties žiedų buvo, lyg du. Baigėme mitingą, išsirikiavome į rikiuotę, buvo apie keturiasdešimt ar šešiasdešimt žmonių, dabar nepasakysiu, ir visi pražygiavome nuo Vytauto paminklo iki Šaulių namų. Kareiviai buvo užstoję kelią, bet pasitraukė.

Prie Ringovės piliakalnio, Kauno rajone, dalyvavote atidarant Lietuvos šaulių sąjungos vadų ažuolų parką. Yra ir stendas su vadų portretais, 26 Lietuvos šaulių sąjungos vadai ir 9 Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje, tiek pat pasodinta ir ažuoliukų, trisdešimt penki. Vadų ažuolų parko atidarymo ir šventinimo ceremonijoje ažuoliuką pasodino Šaulių sąjungos vadas pulkininkas leitenantas Linas Idzelis.

Prisimenu dar tą organizacijos laiką, kai nebuvo statuto, jį kūrėme, dabar džiugu matyti, koks kelias nueitas, sąjunga stipri ir įtakinga.

Sodinant vadų ažuoliukų parką susitikau su bendražygiu Gediminu Jankumi, jis buvo pirmasis, kuriam suteiktos LŠS vado pareigos. Iki jo Romualdas Zykus [1989] ir Stasys Ignatavičius [1989–1990] buvo LŠS atkūrimo iniciatyvinės grupės Laikinosios tarybos pirmininkai, Aleksandras Bendinskas [1990] – LŠS Centro valdybos pirmininkas, o Gediminas Jankus [1990–1994] – LŠS Centro valdybos pirmininkas, LŠS vadas.

Nuoširdžiai dėkoju Lietuvos šaulių sąjungos dabartiniam vadui pulkininkui leitenantui Linui Idzeliui ir jo pavaduotojui pulkininkui leitenantui Gediminui Latviui, kad jie susitiko su manimi ir patarėju Gintautu Vasilevskiu aptarti tolesnio abiejų sąjungų bendradarbiavimo ir ateities planų.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras dr. Laurynas Kasčiūnas, minint Lietuvos šaulių sąjungos įkūrimo 105-ąsias metines, iškilmėse Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje apdovanojo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos medaliu „Už pasižymėjimą“ Jus, kaip LŠSI vadą, ir Jūsų patarėją G. Vasilevskį.

Tai garbingas įvertinimas, džiaugiuosi, kad tarp Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje ir Krašto apsaugos ministerijos bei Lietuvos šaulių sąjungos klostosi aktyvaus bendradarbiavimo santykiai.

Sėkmingų darbų. Ačiū už pokalbį. ×

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖ ČIKAGOJE MINI 70 METŲ JUBILIEJŲ

Tekstas:

STASYS IGNATAVIČIUS, LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS V. PUTVINSKIO-PŪTVIO KLUBO PREZIDENTAS

- 1. Čikaga, 1960 m. liepos 15 d. Z. Degučio nuotrauka.
- 2. Žygiuoja lietuviai šauliai. Čikaga, 1994 m. LCVA, P-21835.

1954 metų kovo 7 dieną Čikagoje, Lietuvos auditorijos mažojoje salėje, Tėvynės mylėtojų draugijos 2-osios kuopos organizuotame Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjo, ideologo ir pirmojo viršininko Vlodo Gerardo Putvinskio mirties 25-ųjų metinių paskelbė organizacijos atkūrimą Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje (LŠST) pavadinimu.

Tarpukario Lietuvos garbingiausios ir gausiausios tautinės organizacijos atkūrimo paskelbimą ovacijomis sutiko visi minėjimo dalyviai.

Organizacijos atkūrimo paskelbimas buvo tik atlikto milžiniško darbo rezultato prėambulė, nes ateityje laukė nė ką sunkesnis darbas suburiant tarpukario Lietuvos šaulius, įteisinant organizaciją JAV ir Kanadoje (organizacijos atkūrimo branduolio pasitarimuose buvo nutarta LŠS atkurti JAV ir Kanadoje) jurisdikcijoje, parengiant organizacijos vidaus teisinius dokumentus, išrenkant LŠST vadovybę ir kt. Paskelbus apie organizacijos atkūrimą, Organizacijos atkūrimo branduolio posėdyje buvo sudaryta Laikinoji LŠST Centro valdyba.

Įteisinant organizaciją ir rengiant organizacijos vidaus teisinius dokumentus didžiausia atsakomybė krito ant V. G. Putvinskio vaikaičio, LŠST Laikinosios centro valdybos sekretoriaus Vaidievičiaus

Andriaus Mantauto, pečių. Jis ne kartą lankėsi Vašingtone ir Toronte LŠST įteisinimo ir leidimo reikalais. Ir tas darbas greitai davė rezultatą. Jau 1954 metų liepos 11 dieną Toronte buvo įsteigtas pirmasis šauliškas vienetas tremtyje – Toronto šaulių klubas.

Tuo pat po Toronto šaulių klubo įsteigimo buvo pradėta galvoti apie šaulių vieneto organizavimą Čikagoje. Rugsėjo pradžioje LŠST LCV sekretorius V. A. Mantautas eilini kartą lankėsi Vašingtone, kur susitiko su Lietuvos nepaprastuoju pasiuntiniu ir įgaliotuoju ministru Povilu Žadeikiu, Lietuvos Respublikos ambasados patarėju Juozu Kajecku, P. Kersteno komiteto (Komitetas komunizmo nusikaltimams tirti) atstovu Edwardu M. O'Connoru ir kitais įtakingais politikais bei visuomenės veikėjais. Jų patarimai padėjo gauti teigiamus priitarimus dėl organizacijos atkūrimo JAV Teisingumo departamente. Svarbiausia, kad Šaulių sąjunga nebuvo įtraukta į JAV Teisingumo departamento subversyviųjų organizacijų sąrašą.

Šią informaciją V. A. Mantautui perdavus LŠST LCV, buvo nutarta pagrindinį LŠST vienetai steigti ir registruoti Ilinojaus valstijoje. LŠST Laikinosios centro valdybos įgaliotas LŠST LCV II sekretorius Alfai Valatkaitis rugsėjo 15 dieną Čikagoje sušaukė pirmojo šaulių vieneto JAV steigiamąjį susirinkimą ir įsteigė Čikagos šaulių klubą.

Steigiamajame susirinkime dalyvavo J. Dambrauskas, K. Dudėnas (Kazys Dudėnas – V. G. Putvinskio dvaro Grauzikuose ūkvedys, Grauzikų šaulių būrio vadas), S. Grigaliūnienė, plk. M. Kalmantas, A. Kybartienė, V. A. Mantautas, A. Markūzienė, T. Serapinienė, I. Serapinas, A. Šuopys ir A. Valatkaitis.

Šio steigiamojo susirinkimo metu buvo išrinkta laikinoji klubo valdyba: plk. M. Kalmantas – pirmininkas, A. Kybartienė – vicepirmininkė, T. Serapinienė – sekretorė, J. Dambrauskas – išdininkas ir A. Valatkaitis – atsakingas už kultūros ir jaunimo reikalus.

Susirinkimo metu, Klubo steigėjams paprašius, LŠST LCV sekretoriui V. A. Mantautui buvo pavesta pagal Vašingtone gautus patarimus parengti Klubo taisykles, išversti į anglų kalbą ir išsiųsti į Ilinojaus valstijos administracijos sekretoriatą registracijai. Tas darbas buvo baigtas lapkričio 10 dieną ir 1955 metų sausio 26 dieną Klubo taisyklės buvo oficialiai registruotos ir Klubui išduotas leidimas veikti. Šis leidimas patvirtino uniformą ir veiklos sritis – kultūrinę ir sporto.

Pradžioje negausus šaulių klubas-kuopa ėmėsi energingos veiklos. Susikūrė meno būrelis, kuris statė scenos veikalus, organizuodavo renginius, organizavo Šaulių sąjungos įkūrimo metinių minėjimą,

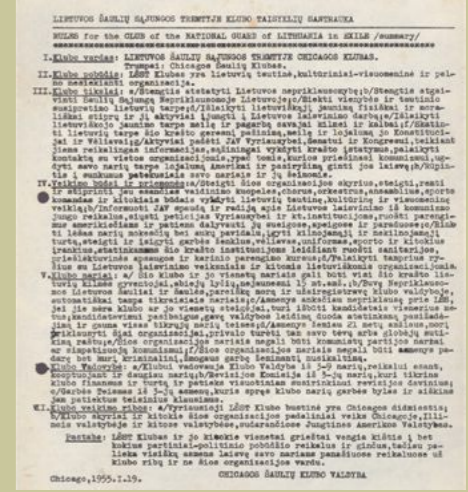
surengė šaulių susipažinimo su visuomene vakarus, aktyviai įsitraukė į Lietuvos išlaisvinimo nuo sovietinės okupacijos darbą, uniformuotų šaulių rikiuotės savo organizuotuose bei tautiškų organizacijų renginiuose ir Šv. Mišių pamaldose bažnyčiose sukėlė susidomėjimą Čikagos lietuvių bendruomenėje. Nepraėjus nė metams nuo klubo įsteigimo, klubas-kuopa turėjo per 200 narių. Reikia paminėti, kad 1989 metais (jau tuomet rinktinėje) buvo užregistruota 900 šaulių ir tai buvo aktyvios šaulių veiklos rezultatas.

1974 metų sausio 1 dieną kuopa, pakankamai išaugusi ir turėjusi šaulių vienetus įvairiuose Čikagos rajonuose, persiorganizavo į Vytauto Didžiojo šaulių rinktinę.

Sėkmingai organizuojant įvairius renginius ir į juos pritraukiant vis daugiau Čikagos lietuviškosios visuomenės, buvo pradėta galvoti apie savo būstinę (nuomojant įvairias sales ar erdves savo renginiams, tekdavo mokėti nemažus nuompinigius). Namui įsigyti buvo sudarytas komitetas, kuris kontroliavo visą namo įsigijimo procesą. Lėšos namui pirkti ir jį pertvarkyti pagal šaulių reikalavimus buvo pačių šaulių suaukotos arba paskolintos be procentų.

Po dvejų metų – 1976 metų gegužės 1 dieną Čikagoje buvo atidaryti ir pašventinti pirmieji už Lietuvos ribų Vytauto Didžiojo šaulių namai.

Praėjo 70 metų nuo Čikagos šaulių klubo įkūrimo. Rinktinės šauliai, nors gretos ir suretėjusios, šventai vykdo duotą priesaiką ir propaguoja, dabar jau naujajai lietuvių kartai Čikagoje, Šaulių sąjungos įkūrėjo, ideologo ir pirmojo viršininko Vlodo Gerardo Putvinskio suformuluotas organizacijos ideologijos nuostatas. Belieka rinktinės vadui Linui Marganavičiui ir jo vadovaujamiems broliams ir sesėms šauliams palinkėti stiprybės ir ryžto kilniuose darbuose mūsų brangios Lietuvos, Šaulių sąjungos ir tautos labui. x

ISTORIKAS VALDAS RAKUTIS: „TAIKOJE GALVOJAME APIE KARĄ, O KARE KAUNAMĖS DĖL VIENINTELIO TIKSLO – TAIKOS“

1

TEKSTAS: Laisvė Radzevičienė

NUOTRAUKOS: „Alma littera“,
@Mante_Elelueta

7

1. Karo istorikas Valdas Rakutis savo naujos knygos „Kara ir taikos. Nuo seniausių laikų iki dabarties“ pristatyme.

Bestselerio „Prieš panyrant į sutemas. Lietuva XVIII amžiuje: kai ir Lenkija, ir Varšuva buvo mūsų“ autorius Valdas Rakutis savo naujoje knygoje ėmėsi taikoje ieškoti karo ir kare – taikos. „Karas ir taika yra esminės būsenos, per kurias atsiskleidžia žmonijos dorybės ir nuodėmės, – jis įsitikinęs. – Ateities neišvengsi, bet gali jai pasiruošti. Išlikdamas žmogumi.“

Žmogus turi daugybę gerųjų savybių, viena iš jų – viltis ir optimizmas. Kai karas baigiasi, optimizmas ima viršų ir mes galvojame, kad šis karas – tikrai paskutinis. Tačiau prisisuka trisdešimties metų skaitiklis, žmonės daug ką užmiršta. Karo ir taikos ritmas pasaulyje kartojasi vidutiniškai kas trisdešimt metų. Prasisuka viena visavertė karta, o kita jau gauna išmėginimą.

Karo istorikas V. Rakutis savo naujoje knygoje „Kara ir taikos. Nuo seniausių laikų iki dabarties“ pasakoja ne tik apie karą, jo priežastis, principus, karo pramonę, bet ir apie taiką, kuri yra visų karų tikslas.

Istorikas įsitikinęs, kad perprasti karo mechanizmą nėra lengva, tai padaryti padeda Lietuvos ir pasaulio istorija, liudijanti, kad – neįtikėtina – visi karai tam tikru atžvilgiu panašūs: tokia pati pradžia, kruvinos kovos, iliuzijų žlugimas, jėgų išsekimas ir pabaiga. Karo esmė nesiskiria, skiriasi tik jo forma.

Ar lietuviai – karių tauta? Kodėl vadams nerūpi varvančios karių nosys? Kas lietuviams atrodo didžiausias priešas? Kiek filmuose apie šnipus esama tiesos? Kam reikia lietuviškų ginklų? Kurių garsiausių Lietuvos kariuomenės vadų pavardės į karo istoriją įrašytos aukso raidėmis? Kaip atrodo taikos derybų stalas? Tokius klausimus kelia V. Rakutis savo knygoje, kurią parašė drauge su žurnaliste Žilvine Petrauskaite.

„Su Valdu Rakučiu esame kartu parašę ne vieną knygą, mūsų darbo procese visada yra vietos diskusijoms ir net ginčams, – pasakoja knygos bendraautorė. – Ruošdamasi su profesoriumi imtis knygos apie karus ir taikas, buvau nusiteikusi kaip reikiant padiskutuoti apie dažnai girdimas, bet man keistas sąvokas, pavyzdžiui, stiprus / silpnas valdovas ar vadovas. Kokia čia atgyvena, prunkštavau. Bet profesoriaus V. Rakučio vedžiojama po specifiniais dėsniais ir taisyklėmis įrėmintą vyrišką karo pasaulį pasijutau įtikinta, kad per amžius jame mažai kas keičiasi. Kad karo baigtis vis vien sprendžiama karo

lauke, o taika – ne bet kuri taps tvari. Stiprus vadovas – ištis svarbi figūra siekiant išlaikyti pasaulio galių pusiausvyrą, garantuojančią taiką.“

Įdomiausia Ž. Petrauskaitei pasirodė knygos dalis apie garsiausias pasaulio ir Lietuvos taikas (t. y. taikos sutartis). Kokiomis aplinkybėmis jos buvo sudaromos, kodėl išsilaukė ar neišsilaukė ilgai ir kodėl taikos derybos vienu ypu visko neišsprendžia – visa intriguojančiai papasakojo karo istorikas V. Rakutis.

Kažkokios keistos nuojautos laiku gyvename, atrodo, kad karai ima viršų, o taikos kažkur klaidžioja pasimetusios...

Žmonės tik galvoja, kad viskas labai keičiasi. Taip, keičiasi automobiliai, technologijos, infrastruktūros, o, štai, mąstymas – nelabai. Drąsiai tą sakau, nes turiu galimybę į įvykius pažvelgti iš nuotolio, didelio atstumo. Paskutinėje savo knygoje, kuri dar neišėjusi, grįžau į Pirmojo pasaulinio karo metus. Pasiknaisiojau po žmonių atsiminimus, jų dar turime išlikusių, įvykiai ateina ir praėina, žmonės juos tiesiog pamiršta, bazinė kultūra beveik nesikeičia. Kodėl nesikeičia? Todėl, kad mūsų atskaitos sistema – gyvenamoji vieta, mus supanti aplinka, o ne pasauliniai įvykiai. Mums svarbu, kaip tai veikė mane, mano šeimą, kokias patirtis aš išsinešiau.

Jūsų knygoje „Kara ir taikos“ galime rasti daug istorinio konteksto. Koks buvo knygos sumanymas?

Kai Ukrainoje 2022-aisiais suaktyvėjo karo veiksmai, leidykla manęs paklausė, ar galėčiau parašyti knygą apie karą. „Geriau apie karą ir taiką“, – pasakiau, nes man viskas atrodo labai neaišku. Kol knygą parašysiu, karas bus arba pasibaigęs, arba visiems gerokai įgrisęs, skaityti apie jį nebus įdomu. Knygos tema tapo karo ir taikos sąvokų tarpusavio santykiu, – ištis, viena be kitos jos egzistuoti negali: nebūtų žodžio „taika“, jei nebūtų žodžio „karas“.

Drauge su knygos bendraautore, žurnaliste Ž. Petrauskaite norėjome pasidalyti apmąstymais, kurių kyla, kai ilgus metus tyrinėji istorinius karo įvykių aspektus. Taip nutinka, kad karo istorikas, tirdamas karus, visada žvelgia ir į taikos metą, kuriame gimsta karai ir kariuomenės, kuriamos karo strategijos ir koncepcijos. Taigi, taikoje galvojame apie karą, o kare kovojame dėl vieno vienintelio dalyko, dėl taikos.

Didžioji žmonijos dalis nenori karo, nes jis – šlykštus reikalas. Karas apriboja galimybes, kuria nenuspėjama ateiti.

Karas viską keičia, nebegalioja jokios strategijos, jokie planai. Žmogui nepatinka jau vien mintis, kad karas gali kilti, todėl jis mieliau tiki ilgalaikę taiką. O tai nėra teisinga.

Kaip tik ir norėjau klausti, ar galima įtarti, kad žmonės Lietuvoje buvo pamiršę apie tai, jog karas gali kilti?

Labai norėjo pamiršti. Šalia esantis Vakarų pasaulis tarsi švietė mintimi, kad karas atgyveno, jis liko praeityje, kad tai – tamsus laikas, kuris niekada daugiau nebeateis. Tikėjimas ilgalaikę taiką iškreipia realybę, – visa tai, kas griovė šią iliuziją, buvo niekinama, stumiama į šoną. Man ir pačiam nebuvo lengva, jau seniai kalbu, kad visos taikos kada nors baigiasi, dar 2010–2011 metais turėjau parengęs paskaitą „Jeigu karas rytoj, arba tamsieji amžiai“. Tai, apie ką kalbėjau tuomet, atrodė visiškai nerealu, tačiau nuojauta ir ženklai kalbėjo ką kita. Aiškiai buvo matyti, kad ateina sunkūs laikai ir jų niekaip nesustabdys tai, kad visi nusprendė, jog karo nebus.

Pasaulio istorija pilna atsikartojimų, ir galima manyti, kad, jei ilgą laiką karo neturėjome, jis ateis ypač didelis, visa griauantis, toks, koks buvo Pirmasis pasaulinis, kai griuvo imperijos, kai tas, kas rodėsi patikima, tapo visiškai nepatikima.

Kas gi į žmogaus galvą idėjo programa viską pamiršti? Nepaisyti pamokų, jų neišmokti? Mes suvokiame, kokie žiaurumai ateina su karu, bet tai niekaip nestabdo...

Žmogus turi daugybę gerųjų savybių, viena iš jų – viltis ir optimizmas. Kai karas baigiasi, optimizmas ima viršų ir mes galvojame, kad šis karas – tikrai paskutinis. Tačiau prisisuka trisdešimties metų skaitiklis, žmonės daug ką užmiršta. Karo ir taikos ritmas pasaulyje kartojasi vidutiniškai kas trisdešimt metų. Prasisuka viena visavertė karta, o kita jau gauna išmėginimą. Po mūsų Nepriklausomybės kovų praėjo trisdešimt metų ir mes vėl matome grėsmes mūsų nacionaliniam saugumui. Blogai yra tai, kad visuomenės daugumai toks požiūris visiškai nepažįstamas, o mūsų šalies švietimo sistema nieko nepadarė, kad žmonės parengtų neramiems laikams. Skamba žiauriai, bet labai gali būti, kad pūkuoti, išpuoselėti, išlepinti mūsų vaikai vieną dieną taps valstybės gynėjais. »

**Valdas Rakutis:
Tačiau juk išlikome
per šimtmečius,
išliksime ir dabar,
tik nepasiduokime
iliuzijoms, geriau
stenkimės būti
pasirengę.**

Tiesą sakant, daugybė iš jų yra išvis nusiteikę prieš karą ir ginklus. Turbūt lengva būti pacifistu esant taikai?

Nuo to, koks yra mūsų santykis su karu ir požiūris į jį, karo esmė nesikeičia. Karas nieko neklausia, tiesiog ateina ir tiek, o mes pasirinkim daug ir neturime.

Tam suvokti yra labai gerai paskaityti paprastų žmonių įspūdžius. Yra tokia švedų istoriko ir knygų autoriaus Peterio Englundso knyga, į kurią jis sudėjo autentiškus Pirmąjį pasaulinį karą išgyvenusių žmonių tekstus. Laiškai ir dienoraščiai sudėlioti chronologine tvarka nuo pirmosios karo dienos ir juose labai aiškiai matyti, kaip karą priima anuomet gyvenę žmonės, ko jie tomis dienomis norėjo ir ko nenorėjo, kokių iliuzijų turėjo, lūkesčių, kaip išgyveno kasdienybę, kaip laukė karo pabaigos. Tie žmonės labai panašūs į mus šiandien, jie karo irgi nenorėjo, tai buvo nelaimė, kuri juos tiesiog užgriuvo ir ją kažkokiu būdu reikėjo išgyventi. Tada supranti, kad su dievais draugiškai sugyvenę senovės graikai karo reiškinį pažino, suprato, priėmė daug geriau nei mes. Karo jie negarbino, tiesiog jam ruošėsi.

Pacifizmas nuo karo mūsų neišgelbės. Ir niekas nežino, ar pacifistui kare neteks

atlikti labai bjauraus darbo. Taikos metu vengdamas karo tarnybos nuo karo vargu ar išsigelbėsi. O patekęs į ekstremalią situaciją, gali būti, elgsiesi taip pat kaip ir visi kiti žvėrys, kurių svarbiausias tikslas yra išgyventi.

Ar egzistuoja paaiškinimas, kodėl kare žmonės tampa žvėrimis?

Todėl, kad žmoguje egzistuoja dvi prigimties – esame Dievo vaikai ir kartu biologinės būtybės, turinčios tikslą išlikti ir būti kuo geresnėje pozicijoje. Kai neparuošti žmonės patenka į vietas, kur jiems nereikėjo patekti, jie praranda Dievo vaiko savybes ir, praradę žmogiškumą, gali virsti visiškais žvėrimis. Mažai apie tai kalbame, nors kartais girdime apie naktimis šokinėjančius karo veteranus. Iš karų grįžę žmonės sunkiai adaptuojasi. Kodėl? Todėl, kad jie nebuvo pasirengę, nes manė, kad pasaulis yra kitoks. Patekę į sunkių sprendimų lauką, jie negalėdavo jų suderinti su savo vidumi, atmesdavo tai, kas vyksta, arba įjungdavo savęs naikinimo programą.

Sudėtingoje situacijoje žmogui reikia peržengti du svarbiausius slenksčius – išjungti savisaugos instinktą ir pakelti ranką prieš kitą, panašų į save. Tai – labai sunkus žingsnis, kurį žengęs patenki į priešriūjų žvėrių kategoriją.

Jūs užsiminėte, kad Dievas kare yra. Kaip manote, ar tikinčiam žmogui lengviau suvokti savo mirtingumą?

Dvasinė dimensija kare yra svarbi, dvasinio pasaulio suvokime žmogus dažnai randa atsakymus į svarbiausius savo klausimus. Gavęs atsakymus, jis tampa drąsiu kovotoju. Geriausias pavyzdys – vikingai, kurie tikėjo, kad kritę mūšyje jie pateks į didvyrių Valhalą, kuriame laukia lemiamas mūšis su blogio jėgomis. Dvąsine dimensija kare yra svarbi, dvasinio pasaulio suvokime žmogus dažnai randa atsakymus į svarbiausius savo klausimus. Gavęs atsakymus, jis tampa drąsiu kovotoju. Geriausias pavyzdys – vikingai, kurie tikėjo, kad kritę mūšyje jie pateks į didvyrių Valhalą, kuriame laukia lemiamas mūšis su blogio jėgomis. Dvąsine dimensija kare yra svarbi, dvasinio pasaulio suvokime žmogus dažnai randa atsakymus į svarbiausius savo klausimus. Gavęs atsakymus, jis tampa drąsiu kovotoju. Geriausias pavyzdys – vikingai, kurie tikėjo, kad kritę mūšyje jie pateks į didvyrių Valhalą, kuriame laukia lemiamas mūšis su blogio jėgomis. Dvąsine dimensija kare yra svarbi, dvasinio pasaulio suvokime žmogus dažnai randa atsakymus į svarbiausius savo klausimus. Gavęs atsakymus, jis tampa drąsiu kovotoju. Geriausias pavyzdys – vikingai, kurie tikėjo, kad kritę mūšyje jie pateks į didvyrių Valhalą, kuriame laukia lemiamas mūšis su blogio jėgomis.

Ar galite apibrėžti, kas, iš istorinės perspektyvos, yra drąsus karys?

Drąsus karys dažniausiai turi ryšį su protėviais, – jei su priešais kovojo mano

**Dvasinė dimensija kare
yra svarbi, dvasinio
pasaulio suvokime
žmogus dažnai randa
atsakymus į svarbiausius
savo klausimus. Gavęs
atsakymus, jis tampa
drąsiu kovotoju.**

**Geriausias pavyzdys –
vikingai, kurie tikėjo, kad
kritę mūšyje jie pateks
į didvyrių Valhalą,
kuriame laukia lemiamas
mūšis su blogio jėgomis.**

senelis, tai ir aš kovosiu. Štai kodėl bajorų giminėse saugomi ir būsimiesiems riteriams buvo rodomi mūšiuose dalyvavusių protėvių paveikslai. Kartais sakau moksleiviams susitikimuose: „Ar jūs tikrai bėgsite, palikę savo močiutes, mažus vaikus neapgintus?“ Man atrodo, kad pareigos ginti silpnesniuosius suvokimas stipriai motyvuoja. Svarbu suprasti, dėl ko vyksta kova ir karas.

Drąsa atsiranda per pratybas, kai esi pasirengęs, kai žinai, kaip įveikti priešą.

Dar vienas svarbus žmogus karo, o ir taikos metais – vadas. Tas, kuris veda į priekį...

Sutinku, lyderis yra labai svarbu, nes žmogus kare suvokia, kad nuo jo niekas nepriklauso. Jis turi tikėti vadu, lyderiu, jam kur kas aiškiau, jei kovoja ne vien už Tėvynę, taip pat ir už vadą, už draugus. Kariškai žino, ką reiškia korpuso dvasia, komanda, kurioje esu aš, mano batalionas, mano kuopa, mano skyrius, mano draugai. Juk daugeliu atvejų draugai vienas kitą ir gelbsti, o apie kovinę draugystę sklendo legendos.

Taikos metu kartais tokio lyderio nėra, jis atsiranda, kai ištinka karas. Tada svarbiausiu veikėju gali tapti žmogus iš šalies.

Knygoje užsimenate ir apie moterų vaidmenį kare? Ar vis dėlto čia visi svarbiausi vaidmenys tenka vyrams?

Būsiu nepopuliarus sakdamas, kad kare moterys turi visiškai kitą užduotį. Laimėti karus yra vyrų reikalas, moterų reikalas – išgyventi, išlaikyti, užauginti ir per sunkų laiką pervesti vaikus. Sakyčiau, ši funkcija netgi svarbesnė, – kare visai būna, vyrai gali žūti, bet, jei išgyvens vaikai, jie vėl sukurs gražų pasaulį.

Vienišos, vaikų neturinčios, jų neturėti apsisprendusios arba juos užauginusios moterys dažnai renkasi būti karininkėmis. Joms puikiai sekasi, jos labai kietos.

Šiandienos kariuomenėje pastebite tendenciją, kad ateina daugiau moterų?

Didžiulę! Jos geriau pasirengusios, dažnai labiau motyvuotos, o štai vyrai silpnėja. Gal dėl to, kad daugelį jų užaugina vienišos mamos arba močiutės.

Viena vertus, tikrai esama specialybių, kur moterys labiau tinka, kurios sutvertos karui, kita vertus, jeigu jos žus, o karas truks metų metus, nuostolis bus dvigubas, trigubas, keturgubas, jos vaikų nebeužaugins. Štai kodėl sakau, kad moterys, galinčios susilaukti vaikų, neturėtų atsidurti mūšio lauke.

2. Valdo Rakučio ir Žilvės Petrauskaitės knyga „Kari ir taikos“.

Ar jūs vis dar manote, kad Trečiojo pasaulinio karo galima išvengti?

Galima, bet mes viską darome, kad neišvengtume. Ypač nerimą kelia karai aplinkui Izraelį, jie plečiasi, peržengia ribas ir gali tapti nevaldomas. Senovės graikai sakydavo: „Marsas užvaldo žmonių protus. Ir kai karas baigiasi, kai imama ieškoti jo priežasčių, paaiškėja, kad priežastys buvo niekinės.“ Kai stebiu, kas vyksta Izraelyje, Rusijoje, man atrodo, kad Marsas įsisiutėjo, kursto žmones ir veda juos į pakvaišimą. Kartais galvoju – ar mes tikrai galime kažką pakeisti? Pamenate, ką rašė Remarque'as: yra laikas gyventi ir yra laikas mirti. Tačiau juk išlikome per šimtmečius, išliksime ir dabar, tik nepasiduokime iliuzijoms, geriau stenkimės būti pasirengę. x

MODERNUS LYDERIS – IDEALISTINIS KONCEPTAS AR VISUOMENĖS BRENDIMAS?

1

8

Tekstas:
sajūnė KORNELIJA ŽILIONYTĖ

Nuotraukos:
IŠ ASMENINIO ARCHYVO

Keičiantis laikams, jiems sparčiai modernėjant ir susiduriant su vis kitais geopolitiniais iššūkiais, visuomenė taip pat keičiasi. Augant visuomenei, jai prisitaikant prie tokių pokyčių, neretai prireikia ir vedlių lyderių, galinčių ir toliau priimti drąsius politinius sprendimus, skatinti naujas reformas, modeliuoti viešąjį interesą ir lyderiauti socialinės nuomonės pokyčiuose. Šiaip ar taip visuomenei reikia lyderių, kurie dinamiškų modernių laikų šešėlyje geba priimti strateginius sprendimus ir priimti iš to kylančią atsakomybę, nesvarbu, kokiame darbo lauke ar pozicijoje.

Praktikoje teko matyti asmeninio pavyzdžio nerodančio vado, tiesioginiai pavaldiniai paprasčiausiai neseka, o jeigu ir seka – tai labai trumpai ir ne nuoširdžiai.

Gynyba ir saugumas yra vieni iš laukų, kuriuose yra itin mėgstamas tradicinio lyderio portretas: visada priekyje stovintis, ginklą išlaikantis, drąsus, kilnus karys, galintis bei norintis laimėti bet kokią mūšį ar mirtį ryžtingai kovojant. Tokie lyderiai yra nesenstanti klasika, su kuria užaugome bei kuri vis dar pasėja pradžių bet kokioms lyderystės teorijoms. Šį mėnesį Saja kalbina savo korporacijos narį, lt. Bartą Bulotą, kuris ne tik simbolizuoja tradicinės karininkijos lyderystės modelį, bet ir aktyviai veikia šaulių studentų Sajoje – korporacijoje, kuri, kalbant per gynybos perspektyvą, skatina kiek kitokią, akademinę, išmintingą bei kritiniu ir analitiniu mąstymu paremtą lyderystę.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija žinoma kaip karybos lyderių kalvė. Papasakok, kaip keitėsi pats supratimas apie lyderystę pirmajame bei paskutiniame kursuose: koks atėjai ir koks išėjai? Papasakok apie savo atradimus kursuose?

1.-2. SAJA korporacijos narys lt. Bartas Bulotas.

2

Pirmajame kurse pati lyderystės sąvoka dar buvo sunkiai apčiuopiama, juo labiau sunkiai supratau, kaip tai atrodo teorijoje ir praktikoje. Palyginęs su paskutiniu kursu, galiu drąsiai sakyti, kad buvo nueitas gana ilgas kelias ir pats lyderystės suvokimas keitėsi tikrai ne vieną ar du kartus... Manau, kad mano profesijoje yra itin profesionalių karininkų bei kitų profesijų atstovų, demonstruojančių puikias lyderio savybes savo kasdienėje tarnyboje ar darbe, tačiau abejoju, ar yra vienas atsakymas į sėkmės paslaptį, kaip tapti geru lyderiu. Mano nuomone, lyderystė geriausiai veikia rodant asmeninį pavyzdį. Praktikoje teko matyti asmeninio pavyzdžio nerodančio vado, tiesioginiai pavaldiniai paprasčiausiai neseka, o jeigu ir seka – tai labai trumpai ir ne nuoširdžiai. Žinoma, nereikia atmesti kitų savybių, kurios daro žymią įtaką lyderystės ir vadovavimo efektyvumui, tačiau minėtasis asmeninio pavyzdžio rodymas kol kas, mano suvokimu, yra svarbiausia stiprios lyderystės dalis. Paskutiniame akademijos kurse, įgaudamas vis daugiau žinių ir įgūdžių, supratau, kad visada laukia dar daugiau naujų dalykų, kuriuos reikia perprasti, išmokyti, įsisavinti. »

Tik atėjęs į akademiją buvau labai jaunas žmogus, tiesiogine, tiek ir mąstymo bei suvokimo prasme, galima sakyti, ir kiek naivus.

3. Akimirka iš pratybų – Bartas Bulotas pirmas iš kairės.

4. „Nebijoti klysti ir klausti, šiam atvejui patartina turėti mentorį“, – sako Bartas Bulotas.

3

Tai, mano nuomone, labai aktualu ir lyderystei: tikras lyderis visada turi būti prisitaikęs prie naujovių ir kiek kitokių, jaunosios kartos pavaldinių, su kuriais darbo ypatumai skiriasi, pavyzdžiui, dabartiniai jaunuoliai turi visai kitokią motyvaciją negu seniai tarnaujantys kariai ar netgi mano karta.

Lietuvos karo akademijoje egzistuoja graži tradicija – geriausių karinio rengimo rezultatus parodžiusiam kariūnui įteikiamas suvenyrinis simbolis, įprasminantis lyderystę, kovos dvasią ir ryžtą. Kalbant apie tokias tradicijas, kaip, Tavo nuomone, jos prisideda prie lyderių augimo?

Tokios tradicijos skatina ne tik lyderio, bet ir apskritai – žmogaus augimą ir norą tobulėti. Tradicijos, susijusios su žmonių įvertinimu ir apdovanojimu, sudaro sąlygas sveikai konkurencijai, kuri tam tikrais atvejais būna ir stipri varomoji jėga, be kurios neretai ir labai gerai arba puikiai atlikto darbo standartas būtų žemesnis. Tokie įvertinimai kaip šis, kuriame atsispindi kariuomenės vertybės, yra būtini, norint išlaikyti sveiką konkurenciją ir vertybinį vadų lyderių augimą.

Pasikalbėjime apie Tave ir Tavo patirtį. Koks, tavo nuomone, turėtų būti tikras lyderis? Ar turi kokių nors žmonių, kurie Tave įkvepia?

Manau, reikėtų pradėti nuo žmonių, kurie savo lyderystės pavyzdžiu įkvepia ir mane: pamačius jų darbą ir rezultatus nebereikia retoriškai klausti savęs, koks turėtų būti lyderis? Vienas iš labiausiai įkvepiančių žmonių yra mano mentorius, kuris lydėjo mane visus akademijos metus, mjr. Algirdas Navasaitis. Šis karininkas yra pavyzdys, kaip reikia dirbti su savo pavaldiniais bei siekti rezultato. Kariuomenės kontekste egzistuoja tokia taisyklė, kuri nusako darbus prioritetine tvarka: „mission – men – me“. Su šia taisykle geriausiai mane supažindino minėtasis mentorius, kaip reikia įgyvendinti užduotis ir motyvuoti savo karius, žinant, kad jų komfortas ir norai ne visada bus pirmoje vietoje.

Egzistuojant skirtingiems lyderystės tipams, kurį tipą (-us) priskirtum savo vadovavimui karinėje ir ne karinėje aplinkoje?

Kalbėti apie karinę aplinką yra kiek lengviau, nes egzistuoja lyderystės teorijos, kurios konkrečiai nusako savybes ir būdus. Man asmeniškai priimtinausia transformacinė lyderystė, kuri, ko gero, geriausiai sutampa su moderniam lyderiui keliamais reikalavimais. O ne karinėje aplinkoje laisvalaikio metu save priskirčiau neformaliojo lyderio tipui, kuris yra kiek pasyvesnis, palyginus su tarnybos reikalais.

4

Keičiantis laikams, kaip keičiasi lyderystė? Kokių mums lyderių reikia ir, priešingai – kokių nereikia?

Manau, kad visada reikėjo ir tebereikia tradicinių lyderių, į kuriuos galima atsisukti sunkiais momentais. Keičiantis laikams buvimas geru lyderiu įgauna vis daugiau elementų, nes aplinka, o ir kariuomenėje, tampa vis kompleksiškesnė, reikalaujanti sugebėti greitai prisitaikyti prie įvairių naujovių. O kokių lyderių mums nereikia? Yra visas sąrašas neigiamų savybių, kurios trukdo reikštis lyderystei, tačiau viena blogiausių yra pasyvumas. Dabar, kai užduočių skaičius didėja, o atlikimo terminai trumpėja, pasyviam vadui [sunku tokį asmenį vadinti lyderiu] vietos vadovaujančiose pareigose neturėtų būti.

Trys tavo patarimai susidūrus su stresinėmis situacijomis ir greitais sprendimais.

1. Geriau blogas sprendimas negu jokie [akmuo į pasyvių vadų daržą].
2. Visi pavaldiniai gali teikti pasiūlymus, tačiau galutinis sprendimas – Vado.
3. Vadas turi priimti atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus.

Ko palinkėtum asmenims, norintiems vienaip ar kitaip augti lyderio pozicijose?

Svarbiausia nebijoti klysti ir klausti, šiam atvejui patartina turėti mentorį. O toliau – priimti atsakomybę. Niekas neverčia žmonių tapti vadais, tai yra asmeninis pasirinkimas, todėl einant vado lyderio keliu svarbu suprasti savo pasirinkimo reikšmę ir pareigas bei atsakomybes, kurios siejasi tarpusavyje. x

Kariuomenės kontekste egzistuoja tokia taisyklė, kuri nusako darbus prioritetine tvarka „mission – men – me“.

JAUNIEJI ŠAULIAI JUNGTTINĖJE KARALYSTĖJE: ŠVENTINIAI KOSTIUMAI IR UNIFORMOS

Tekstas ir nuotraukos:
GERTRŪDA ŠITKAUSKAITĖ

Jau metai iš metų niekieno nebestebina augantis jaunųjų šaulių ir užsienio kadetų bendradarbiavimo tinklo plėtimas. Kasmet ilgėja sąrašas renginių, kuriuose dalyvauti kviečiame užsienio partnerius. Taip atsiveria daugiau durų mūsų jauniems šauliams išvykti į užsienį ir iš kelionių parsivežti patirtį, kurios ne visuomet yra galimybė įgauti būnant čia, Lietuvoje. Ir visai nenuostabu, kad nemažai daliai jų tai būna ir pirmosios didesnės savarankiškos kelionės, paliekant Lietuvos teritorijos ribas.

1.-2. Velso kalnuose ir Londono panoramoje.

Tik ištarus Jungtinės Karalystės pavadinimą daugelis jaunųjų šaulių jau gali nuspėti, apie ką bus kalbama. Tai daugybę metų vykstantys tarptautiniai mainai, kurių atrankoje kažkada dalyvavo ar pavyko būti atrinktam vykti kiemo nors broliui, seseriai, klasės draugui, to paties būrio, kuopos jaunajam šauliui ar kitam pažįstamam jaunajam šauliui. Žodžiu, reikalas puikiai žinomas, tačiau savo pirštais pačiuo pinėti ar akimis pamatyti kiekvienais metais galimybę turi vos 10 jaunųjų šaulių iš visos Lietuvos.

Šiais metais organizatoriai dalyviams pasiūlė gerokai ilgesnę ir įvairesnę veiklų programą. Susitvarkę su visais pavėlavimais ir vėlesniais skrydžiais, susigrąžinę dingusius bagažus trims savaitėms (19-kai dienų!) pasinėrėme į rotacijos principu vykusias kultūrinės, taktinės ir sportines veiklas. Delegacijų skaičius ir įvairovė taip pat buvo neįprasta, be mūsų, Jungtinėje Karalystėje kartu svečiavosi kadetai iš Latvijos, Estijos, Lenkijos, Kanados ir Indijos.

Vos tik atvykę buvome išsiųsti susipažinti su Londono ir jo apylinkių lankomiausiais objektais – nuo turistinių istorinių vietų, į kurias traukia karališkosios šeimos sužavėti fanatikai, iki lokacijų, kurios tiesiogiai susijusios su besisvečiuojančių kadetų organizacijų veikla. Susipažinę su Nacionaliniame kariuomenės muziejuje pristatoma britiškoji karo istorija, iš arti stebėjome Karališkosios apsaugos pasikeitimą – dalį, kuri vyksta už uždarytą karalienės Viktorijos vardu pavadintų kareivinių teritorijos vartų. Jaukų vizitą pasiūlė Lietuvos Respublikos ambasada Jungtinėje Karalystėje, kurio metu Ambasados laikinąjį reikalų patikėtinė Lina Zigmantaitė ir gynybos atašė Raimundas Germanas pristatė ambasados veiklą, o sutikti šauliai atsakė į jaunimui rūpimiausią klausimą – tai kokia gi ta šaulių ir Šaulių sąjungos padalinio veikla Jungtinėje Karalystėje?

Artėjant Liepos 6-ajai mainų organizatoriams išdėstėme savo šventą pareigą – šią dieną lygiai 19 val. tradiciškai giedame savo „Tautišką giesmę“. Kaip šaukėme, taip ir atsišaukė. Lietuvos Respublikos himnu pradėjome iškilmingą

2

delegacijų vakarienę antruosiuose JK Parlamento, kitaip žinomuose Lordų, rūmuose.

Po pažinties su vietine kultūra antrą savaitę buvome išsiųsti pademonstruoti savo gebėjimų ir žinių į Šiaurės jūros skalaujamą Škotijos pakrantę. Visos delegacijos varžėsi orientacinio, tyliosios rikiuotės, žvalgybos ir sėlinimo, šaudymo užduotyse, be jų, taip pat dalyvavome dvi dienas trukusiose pratybose.

Jauniems šauliams tai buvo galimybė pastebėti kitų kadetų organizacijų veiklos specifiką. Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės jaunasis šaulys Viljamas Jokūbauskas patvirtino: „Lietuviai, latviai ir estai daugybėje užduočių rungtyniavo koja kojon. Aktyvioje apmokymų fazėje nustebino Kanados kadetai. Pastaroji organizacija veikia labiau skautišku principu, tačiau tam tikrose srityse išlaiko karinę discipliną. Kiek teko girdėti iš dviejų kanadiečių kadetų, priskirtų lietuvių skyriui, jiems užduočių vykdymas miške buvo visiškai nauja ir įdomi patirtis. Gaila, tačiau su Indijos kadetais bendrauti teko labai mažai.“

Vis dėlto įdomu sutikti kadetų iš tokios tolimos šalies, pasivaržyti dažasvydyje.“ Ir, žinoma, esame patenkinti, kad dar kartą užtikrintai pateisinome savo organizacijos kaip taikliausių šaulių vardą šaudymo rungtyse.

Nuoširdžią šypseną vietinių instruktorių veide kėlė kadetų iš Baltijos šalių susidomėjimas Velso kalnais, kurių apsuptyje trečiąją savaitę nuotykiavome. Ir iš tiesų, kalnų buvo aplankyta pakankamai ir įvairiomis formomis. Pirmomis dienomis apsiėjome su žygiais ir ekskursijomis po olas, o vėliau išbandėme kalnų dviračius, irklėnčių ir kanojų sportą *LLynnu Mymbyr* ežere, esančiame tarp aukščiausių Snoudono viršukalnių, bei drąsos pareikalavusį kopimą uolomis.

Iš kelionės jaunieji šauliai parsivežė ne tik pilnus bagažus lauktuvių, suvenyrų ir skirtingų šalių kadetų antsiuvų, kurie, pasirodo, yra gerai vertinama valiuta tarp jaunimo. Trys savaitės yra pakankamas laiko tarpas pažinti Jungtinės Karalystės kadetų rengimo specifiką bei kritiškai įsivertinti, kuo mes esame stiprūs ir kokiai sričiai reikėtų skirti daugiau dėmesio. x

RUGSĖJIS

Rugsėjo 1 d.

Mokslo ir žinių diena

Pasaulinės taikos diena

1939 metais prasidėjo Antrasis pasaulinis karas

Rugsėjo 8 d.

Švč. Mergelės Marijos gimimo diena – Šilinės

1514 metais Oršos mūšyje LDK didžiojo etmono Konstantino Ostragiškio vadovaujama LDK kariuomenė (30 tūkst. karių) sutriuškino 80 tūkst. Maskvos kunigaikštystės kariuomenę

1604 metais LDK lauko etmono Jono Karolio Chodkevičiaus vadovaujama Lietuvos kariuomenė sumušė švedus prie Baltakmenės

Rugsėjo 9 d.

1989 metais LŠS atkūrimo iniciatyvinės grupės posėdyje buvo sudarytos darbinės komisijos ir buvo nutarta duoti priesaiką prie Vlodo Putvinskio kapo Kelmėje ir taip atkurti Lietuvos šaulių sąjungą

1877 metais Šilo Pavėžupio dvare gimė žymi visuomenės ir šaulių sąjungos veikėja, šaulių moterų vadė Marija Putvinskaitė-Žmuidzinavičienė (Vlodo Putvinskio sesuo). Mirė 1959 metų gegužės 12 dieną Kaune

Rugsėjo 13 d.

1919 metais įsteigtas Kaišiadorių šaulių būrys

Rugsėjo 20 d.

1869 metais gimė įžymus rašytojas, vienas iš šaulių sąjungos įkūrėjų, „Trimito“ redaktorius, LŠS garbės teismo narys, kanauninkas Juozas Tumas-Vaižgantas. Mirė 1933 metų balandžio 29 dieną Kaune

1884 metais gimė LŠS Centro valdybos pirmininkas, diplomatas, Argentinos lietuvių bendruomenės veikėjas gen. Teodoras Daukantas. Mirė 1960 metų balandžio 10 dieną Buenos Airėse

1890 metais gimė vienas iš šaulių sąjungos įkūrėjų, Nepriklausomybės kovų pirmasis „Trimito“ redaktorius Matas Šalčius. Mirė 1940 metų gegužės 26 dieną Gvajaramerine (Bolivija)

1989 metais Lietuvos šaulių sąjungos atkūrimo diena

Rugsėjo 22 d.

Baltų vienybės diena

1236 metais įvyko Saulės mūšis

Rugsėjo 25 d.

1604 metais LDK lauko etmono Jono Karolio Chodkevičiaus kariuomenė sumušė švedus prie Paidės

1

Rugsėjo 28 d.

Tuskulėnų dvaro aukų atminimo diena

Rugsėjo 29 d.

1529 metais paskelbtas Pirmasis Lietuvos Statutas.

2

1. Marija Žmuidzinavičienė (dail. Antanas Žmuidzinavičius, „Žmonos portretas“, 1910 m.)

2. Vaižgantas šalia Vytauto bažnyčios su šuneliu Kauku. Kaunas, 1928 m. Nuotr. iš Maironio lietuvių literatūros muziejaus fondų.

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI!

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA

PRASMINGA IR GERBIAMA
PROFESIJA

2 BAKALAURO STUDIJŲ
PROGRAMOS

STIPENDIJA IR KARIŲ
SOCIALINĖS GARANTIJOS

ŠIUOLAIKINĖS GYVENIMO
SĄLYGOS

100 % VALSTYBĖS
FINANSUOJAMOS
STUDIJOS

VADO PAREIGOS

KARJERA LIETUVOS
KARIUOMENĖS
VIENETUOSE, NATO
ŠTABUOSE

WWW.LKA.LT

+370 682 31 072

LKA.ATRANKA@MIL.LT

@karoakademija

@lietuvas_karo_akademija

lietuvas karo akademija

PRENUMERUOK IR SKAITYK 2024

Prenumerata metams – 20 eurų
Prenumerata pusmečiui – 10 eurų

www.prenumerata.lt